

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

VSTUPNÍ ANALÝZA V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ RUMBURK A STARÉ KŘEČANY

leden 2017
Mgr. Richard Lukáš

Obsah

1. Úvod a cíle analýzy	3
2. Metodologie	3
2.1 Seznam respondentů a použitých zdrojů	4
3. Základní pojmy	5
3.1 Sociální vyloučení	5
3.2 Cílová skupina	6
3.3 Školská legislativa	6
4. Analytická část	7
4.1 Popis obcí a jejich demografické struktury	7
4.2 Struktura místní vzdělávací sítě	11
4.3 Regionální a sociální dostupnost a kvalita vzdělávání	13
4.3.1 Kapacita a naplněnost školských zařízení	13
4.3.2 Spádovost škol	22
4.3.3 Začleňování žáků se znevýhodněním na školách	23
4.3.4 Střední školy	35
4.4 Volný čas	38
4.5 Přehled a spolupráce organizací	43
4.6 Postoje a potřeby cílových skupin ve vztahu ke vzdělávání	47

1. Úvod a cíle analýzy

Následující zpráva předkládá výsledky výzkumu realizovaného pracovníky Agentury pro sociální začleňování (ASZ), která je jedním z odborů Úřadu vlády ČR, v období říjen až prosinec 2016 v rámci projektu OP VVV „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“ č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586. Cílem projektu je rozvoj inkluzivního a kvalitního vzdělávání (IKV) v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami (SVL) a zvýšení obecně nízké úrovně inkluze a kvality vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v SVL. Projekt se zaměřuje na zvýšení úrovně porozumění, připravenosti a podpory v území pro vzdělávání dětí a žáků/žákyň se speciálními vzdělávacími potřebami, na podporu a rozvoj koordinace spolupráce a komunikace zřizovatelů, školských zařízení, neziskových organizací, rodičů a dalších aktérů. Projekt přispívá k rozvoji místní vzdělávací sítě ve smyslu integrace problematiky IKV do praxe škol a školských zařízení. Naplňováním strategického plánu zaměřené na IKV dochází k zajištění rovného přístupu všech občanů ke vzdělávání a tím k přispění k prevenci dalšího sociálního vyloučení a s ním spojených projevů rizikového chování. Celý tento koordinační proces zaměřený na IKV v souladu s KPSVL pomáhá mimo jiné koncentrovat finanční prostředky, které budou využity k dosažení strategických cílů identifikovaných v oblasti IKV.

Cílem analýzy je

- 1) popsat stav a připravenost místní vzdělávací soustavy obcí zapojených do KPSVL pro zavádění inkluzivního vzdělávání a zvýšení úrovně inkluze a kvality vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v SVL,
- 2) identifikace potřeb/bariér pro dosažení výše popsanych cílů u jednotlivých místních aktérů, včetně obyvatel/žáků a rodičů ze SVL.

Vstupní analýza má posloužit jako základní informační materiál pro efektivní spolupráci ASZ, města Rumburk a obce Staré Křečany a dalších aktérů sdružených v lokálním partnerství v oblasti inkluzivního a kvalitního vzdělávání. Je analytickým podkladem pro tvorbu místního plánu inkluze (MPI) a bude k dispozici členům lokálního partnerství při činnosti jednotlivých pracovních skupin. Cílem MPI je systemizace opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v obci v rámci místní vzdělávací soustavy, je připravován s místními klíčovými aktéry na území obce/obcí zapojených do KPSVL (zástupci zřizovatele, ASZ, vedení škol a školských zařízení, neziskových organizací, zástupci rodičů apod.). Zároveň analýza poslouží jako materiál pro další analytickou práci ASZ a pro evaluaci výsledků její činnosti.

2. Metodologie

Vstupní analýza byla realizována v souladu se standardními výzkumnými metodami, jež byly vzájemně kombinovány, využito bylo i několik technik sběru dat.

Desk research – analýza sekundárních dat – byla nezbytným přípravným krokem, jehož účelem bylo sumarizovat dosavadní a aktuální poznatky relevantní k cílům analýzy a na tomto základě připravit podklady pro sběr dat primárních.

Expertní rozhovory – vzhledem k především kvalitativní orientaci analýzy byly nejprve realizovány tzv. expertní rozhovory, které byly součástí (nebo úzce navazovaly) na zmíněné

desk research. Cílem expertních rozhovorů bylo uvedení do konkrétních problémů dané lokality, případně vysvětlení zjištěných skutečností.

Hlubkové rozhovory – na základě výstupů z expertních rozhovorů byly sestaveny scénáře rozhovorů. Ty byly realizovány s hlavními institucionálními aktéry a s obyvateli SVL.

Skupinové rozhovory – abychom získali data dynamičtější povahy, realizovali jsme i dva skupinové rozhovory.

Zúčastněné pozorování – bylo dalším nezbytným nástrojem pro realizaci analýzy, které pobíhalo v podstatě po celou dobu realizace sběru dat.

Zpracování dat - veškerá data byla zpracována v souladu se standardy sociálně-vědních výzkumů. Hlubkové rozhovory byly se souhlasem respondentů nahrávány na diktafon a následně přepsány do počítače v takové formě, aby mohla být podrobeny kvalitativní analýze. Získaná statistická data jsou zpracována do grafů a tabulek a následně interpretována.

Etika výzkumu - všem respondentům bylo vždy vysvětleno, o jakou analýzu se jedná a pro koho je určená.

2.1 Seznam respondentů a použitých zdrojů

Tab. č. 1 Respondenti dotazovaní v rámci expertních rozhovorů

Vedoucí odboru školství města Rumburk
Vedoucí Oddělení sociálně-právní ochrany dětí v Rumburku

Tab. č. 2 Respondenti dotazovaní v rámci hlubkových rozhovorů – institucionální aktéři

Ředitel ZŠ Tyršova - Rumburk
Ředitelka ZŠ U Nemocnice - Rumburk
Ředitelka ZŠ Vojtěcha Kováře - Rumburk
Ředitelka ZŠ Staré Křečany
Ředitel Speciální ZŠ a Praktické školy - Rumburk
Ředitelka ZŠ Pastelka - Rumburk
Ředitelka MŠ Krásnolipská
Ředitelka MŠ V Podhájí
Ředitelka MŠ Sukova
Ředitelka MŠ Vojtěcha Kováře
Vedoucí PPP Rumburk
Vedoucí SPC Rumburk
Ředitelka DDM Rumburk
Ředitelka Gymnázia Rumburk
Ředitel SOŠMGP Rumburk
Ředitel SZŠ OA Rumburk
Vedoucí Salesiánského klubu mládeže (NZDM) Rumburk
Ředitelka Schrödingerova institutu
Ředitelka Oblastní Charity Rumburk

Tab. č. 3 Respondenti dotazovaní v rámci hloubkových rozhovorů – obyvatelé SVL

Lokalita	Respondent
SNP, Rumburk	žena, do 30ti let, MD
Jiříkovská 72, Rumburk	Muž, 35 let, zaměstnaný

Tab. č. 4 Respondenti dotazovaní v rámci kratších rozhovorů – obyvatelé SVL

Lokalita	Respondent
SNP Rumburk	Žena, 40 let, zaměstnaná
SNP, Rumburk	muž, 59 let, nezaměstnaný
Palackého, Rumburk	žena, 30 let, nezaměstnaná

Tab. č. 5 Seznam použitých zdrojů a dokumentů v rámci desk research

Inspekční zprávy pro jednotlivé školy
Výroční zprávy škol za r. 2015
Data ze školské matriky
Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Český sever
Akční plán rozvoje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Rumburk
Situační analýza Rumburku a Starých Křečan 2013
Webové stránky škol
www.rumburk.cz

3. Základní pojmy

3.1 Sociální vyloučení

V materiálu ASZ¹ se uvádí následující: „Zjednodušeně řečeno, sociálně vyloučení jsou ti občané, kteří mají ztížený přístup k institucím a službám (tedy k institucionální pomoci), jsou vyloučeni ze společenských sítí a nemají dostatek vertikálních kontaktů mimo sociálně vyloučenou lokalitu. Základní charakteristikou propadu na sociální dno je nahromadění důvodů, které vedou k životní krizi (ztráta zaměstnání, platební neschopnost, problémy s bydlením, problémy dětí ve škole, nemoc atd.).“

Prostorovým vyloučením je tedy myšlena zejména rezidenční segregace a koncentrace určité skupiny osob v určitém místě. Často se jedná o nedobrovolný či přímo vynucený proces. Takové místo (ať už se jedná o čtvrť města, ulici, blok domů či pouze samostatný dům) může trpět zhoršenou kvalitou fyzického prostředí, jeho excentrická poloha může znesnadňovat dostupnost různých služeb, v některých případech může být odděleno i bariérou (např. vodní tok, dopravní koridor, továrna, skládka apod.).

Ekonomické vyloučení se projevuje zejména ztíženým přístupem na trh práce. Primárně se může jednat o nemožnost dosáhnout na lépe placené zaměstnání poskytující vyšší míru zajištění (např. z důvodu nedostatečné kvalifikace), sekundárně může jít o nemožnost získat jakékoliv legální zaměstnání. Tyto osoby se poté přesouvají do zóny šedé ekonomiky (tzv.

¹ Švec, J. ed. (2010): Příručka pro sociální integraci. Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách.

práce na černo), případně vůbec nevykonávají placenou práci. Od toho se potom odvíjí problémy s dluhy či chudobou obecně.

Kulturní vyloučení je výsledkem ztížené možnosti dotčených osob využívat kulturní kapitál společnosti. Projevuje se zejména horším přístupem k institucionalizovanému vzdělávání. Důsledkem může být to, že vzdělání se nestává součástí kulturních vzorců dotčených osob a situace se reprodukuje v dalších generacích. Politické vyloučení znemožňuje dotčeným osobám participaci na veřejném a občanském životě a ubírá jim možnost aktivně ovlivňovat život společenství, případně též svůj vlastní osud.

Všechny výše jmenované složky sociálního vyloučení se poté odráží ve vyloučení symbolickém. Většinová společnost osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené stigmatizuje. Toto přisuzování negativním vlastností může nabývat podoby od v podstatě neuvědomělého myšlení pod vlivem převažujících stereotypů až po otevřenou diskriminaci a nenávist.

3.2 Cílová skupina

Projekt IKV v SVL je primárně zaměřen na podporu pozitivních vzdělávacích strategií v daných oblastech. Hlavní cílovou skupinou jsou instituce, hrající nezastupitelnou roli ve vzdělávacím procesu – základní a mateřské školy, jejich ředitelé a pedagogičtí pracovníci. Současně to jsou instituce, které se na chodu škol podílejí – zřizovatelé (městské a krajské úřady), školská poradenská zařízení a dále pak instituce, které se školami často spolupracují, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, NNO, NZDM, ZUŠ a další partneři.

Druhou a neméně významnou část cílové skupiny tvoří děti a mládež stížená či ohrožená sociálním vyloučením, kterým hrozí, že nebudou zařazeny do „běžné“ ZŠ a spolu s nimi pak i jejich rodiče či zákonní zástupci.

3.3 Školská legislativa

V této analýze hovoříme o školním vzdělávání, které se odehrává dle školního kurikula, je považováno za „povinné“ a je legislativně ukotveno ve sbírce zákonů. Především je to:

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Dle výše uvedené platné legislativy probíhá v ČR vzdělávání v těchto druzích škol: mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky.

V kontextu projektu IKV je pro nás relevantní průběh vzdělávání v mateřských školách, základních školách a středních školách, souhrnně budeme používat termín „škola“. Dle legislativy je v ČR školní docházka povinná 9 let a od školního roku 2017/2018 navíc jeden rok povinné předškolní přípravy. V případě opakování ročníku může žák v ZŠ strávit 10 let docházky, případně může požádat ještě o jeden rok jejího prodloužení. Naopak při opakovaných neúspěších může žák školu opustit předčasně s neukončeným 9. ročníkem (po naplnění devítileté docházky).

4. Analytická část

4.1 Popis obcí a jejich demografické struktury

Shrnutí hlavních zjištění kapitoly

Z hlediska věkové struktury kopíruje město Rumburk jak celostátní věkové rozložení, tak to ústecké (kraj) a děčínské (okres). Staré Křečany oproti tomu vykazují mírně zvýšené zastoupení dětí ve věku 0-2 roků a 6-14 let. Naopak po ukončení povinné školní docházky část dětí ze Starých Křečan odchází. Lidé s vyšším vzděláním odchází pryč z regionu a v regionu zůstávají převážně lidé, kteří dosáhli nižšího stupně vzdělání, nebo nemají vzdělání žádné. Jak v Rumburku, tak i ve Starých Křečanech převažují lidé vyučení bez maturity. Na tomto stupni vzdělání poměrně výrazně dominují muži. Ženy naopak muže převyšují jak u vyšších tak i nižších stupňů vzdělání. Rumburk je na tom z hlediska zastoupení obyvatel bez vzdělání, se základním vzděláním či naopak s terciárním vzděláním lépe než zbytek okresu Děčín. Zároveň však Rumburk zaostává za celorepublikovými čísly vzdělanostní struktury. Jiná situace se ukazuje u Starých Křečan - oproti ostatním regionům je zde výrazně vyšší zastoupení obyvatel bez vzdělání a se základním vzděláním; nižší je zastoupení nejen absolventů VŠ, ale také SŠ s maturitou.

Město Rumburk a přilehlá obec Staré Křečany leží v bývalém okrese Děčín, který se rozkládá v severovýchodní části Ústeckého kraje – v Šluknovském výběžku. Rumburk se skládá ze tří místních částí: Rumburk, Horní Jindřichov a Dolní Křečany. Obec Staré Křečany se skládá z šesti místních částí: Staré Křečany, Brtníky, Panský, Valdek, Nové Křečany a Kopec. Ke konci roku 2015 žilo v Rumburku 11 179 obyvatel a 1 282 ve Starých Křečanech. Rumburk a Staré Křečany tvoří spolu s německým Seifhennersdorfem, Varnsdorfem a německým Grossschönau pás sídelní aglomerace, která se nachází v údolí řeky Mandavy a je na třech místech protnuta česko-německými státními hranicemi.

Město Rumburk je obcí s rozšířenou působností, jejíž území se rozkládá na 266 km². Do působnosti ORP Rumburk spadá 12 obcí, z nichž 7 má statut města (Dolní Poustevna, Jiříkov, Krásná Lípa, Mikulášovice, Rumburk, Šluknov, Velký Šenov). Ostatní obce jsou Doubice, Lipová, Lobendava, Staré Křečany a Vilémov. Ve správním obvodu žije v celkem 52 částech obcí 34 089 obyvatel, přičemž obyvatelstvo Rumburku, tedy sídla správního obvodu, tvoří 33 % obyvatel ORP.

Znevýhodňujícím faktorem regionu je tradiční ekonomická struktura Šluknovského výběžku, který kdysi býval silně orientovaný na textilní průmysl. Zejména Rumburk je městem s významnou tradicí průmyslové výroby a velkou kapacitou pracovních sil, většina výrobních provozů je v současné době utlumena, některé zcela zanikly. Zároveň jde v současnosti díky blízkosti řady CHKO a NP také o oblíbenou rekreační oblast, kde značná část původního domovního fondu slouží pro účely druhého bydlení.

V roce 2011 žilo na území města Rumburk 1 708 dětí ve věku do 14 let a 1317 mladých ve věku 15 – 24 let, tedy téměř 15,9 %, respektive 12,2 % celkové populace v roce 2011. Ve Starých Křečanech ve stejné době žilo 200 dětí ve věku do 14 let a 127 mladých ve věku 15 – 24 let, tj. 15,6 % a 10,6 % celkové populace.

Tab. č. 6 Věková struktura obyvatel - Rumburk:

Staré Křečany:

	Celkem		v tom			Celkem		v tom	
	abs.	%	muži	ženy		abs.	%	muži	ženy
Celkem	10770	100	5212	5588		1 204	100	611	593
z celku podle věku:									
0 - 2	368	3,4 %	195	173		51	4,2 %	29	22
3 - 5	348	3,2 %	170	178		30	2,5 %	15	15
6 - 14	992	9,2 %	498	494		119	9,9 %	60	59
15 - 24	1317	12,2 %	671	646		127	10,6 %	64	63
25 - 64	6247	57,9 %	3065	3182		709	58,9 %	369	340
65 a více	1470	13,7 %	600	870		159	13,3 %	67	92
nezjištěno	28	0,3 %	13	15		9	0,7 %	7	2

Zdroj: SLDB 2011

Pohled na demografickou charakteristiku obou měst ukazuje, že z hlediska věkové struktury kopíruje město Rumburk jak celostátní věkové rozložení, tak to ústecké (kraj) a děčínské (okres). Staré Křečany oproti tomu vykazují mírně zvýšené zastoupení dětí ve věku 0-2 roků a 6-14 let. Naopak po ukončení povinné školní docházky část dětí ze Starých Křečan odchází, pravděpodobně za studiem na SŠ, případně VŠ. V dalších věkových kohortách se ale poměr zase srovnává, což lze přičíst návratu absolventů či migraci obyvatel.

Tab. č. 7: Porovnání věkové struktury obyvatel – Staré Křečany, Rumburk, okres Děčín, Ústecký kraj, Česká republika (v %)

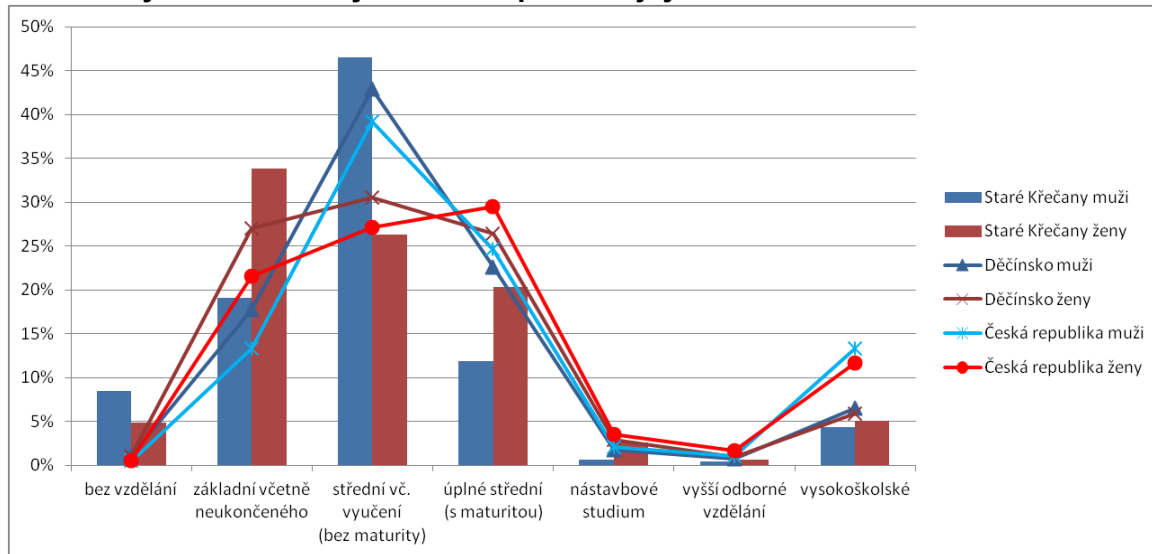
	Staré Křečany	město Rumburk	okres Děčín	Ústecký kraj	ČR
0 - 2	4,2 %	3,4 %	3,4 %	3,4 %	3,4 %
3 - 5	2,5 %	3,2 %	3,4 %	3,3 %	3,2 %
6 - 14	9,9 %	9,2 %	8,7 %	8,4 %	7,8 %
15 - 24	10,6 %	12,2 %	12,1 %	12,2 %	12 %
25 - 64	58,9 %	57,9 %	57 %	57,6 %	57,6 %
65 a více	13,3 %	13,7 %	15 %	14,5 %	15,8 %
nezjištěno	0,7 %	0,3 %	0,4 %	0,5 %	0,3 %

Zdroj: SLDB 2011

Vzdělání je z hlediska dalšího rozvoje Rumburku a Starých Křečan jednou z klíčových oblastí. Celý Šluknovský výběžek i okres Děčín mají v celorepublikovém srovnání jeden z nejnižších podílů vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Dle dat ze Sčítání lidu 2011 má Ústecký kraj v celorepublikovém srovnání nejnižší podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Navíc je zde jeden z nejvyšších podílů obyvatelstva, které má vzdělání jen základní, nebo žádné.

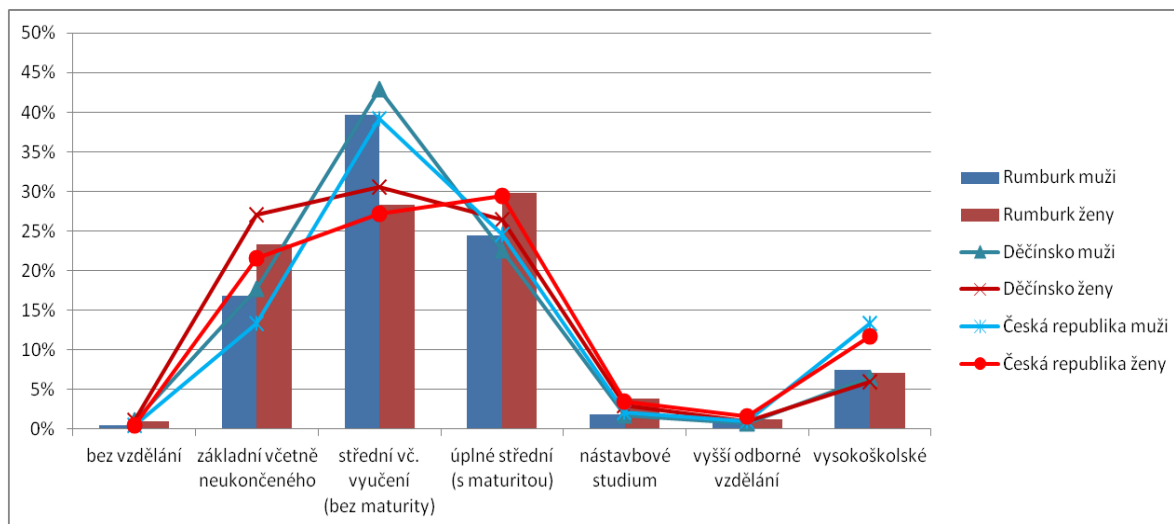
Z hlediska vzdělanosti je v regionu viditelný jasný trend: lidé s vyšším vzděláním odchází pryč z regionu a v regionu zůstávají převážně lidé, kteří dosáhli nižšího stupně vzdělání, nebo nemají vzdělání žádné. Z grafů níže je patrné, že jak v Rumburku, tak i ve Starých Křečanech lidé vyučení bez maturity převažují. Na tomto stupni vzdělání poměrně výrazně dominují muži. Ženy naopak muže převyšují jak u vyšších tak i nižších stupňů vzdělání – existuje kupř. mnohem více žen se základním vzděláním, ale zároveň je také více žen vysokošolaček a žen s maturitou. U obyvatelstva bez vzdělání se poměry v obcích liší, v Rumburku jsou bez vzdělání hlavně ženy, ve Starých Křečanech ve větší míře muži.

Graf 1: Obyvatelstvo Starých Křečan podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Zdroj: SLBD 2011

Graf 2: Obyvatelstvo Rumburku podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Zdroj: SLBD 2011

Zajímavé je, že město Rumburk je na tom z hlediska zastoupení obyvatel bez vzdělání, se základním vzděláním či naopak s terciárním vzděláním lépe než zbytek okresu Děčín. Zároveň však Rumburk zaostává za celorepublikovými čísly vzdělanostní struktury. Zároveň je patrné, že oproti průměru ČR je nižší zastoupení vysokoškoláků „vyváženo“ právě vyšším zastoupením obyvatel se základním vzděláním (a ne např. absolventů SŠ). Jiná situace se ukazuje u Starých Křečan, zjevně i díky charakteru této obce (menší obec, venkov, horší dostupnost služeb a práce). Oproti ostatním regionům je zde výrazně vyšší zastoupení obyvatel bez vzdělání a se základním vzděláním; nižší je zastoupení nejen absolventů VŠ, ale také SŠ s maturitou. Taková vzdělanostní struktura v případě Starých Křečan může působit jako limitující faktor dalšího rozvoje obce.

Tab. č. 8 Porovnání nejvyššího dosaženého vzdělání obyvatel starších 15 let – Staré Křečany, Rumburk, okres Děčín, Ústecký kraj, Česká republika (v %)

	Staré Křečany	město Rumburk	okres Děčín	Ústecký kraj	ČR
bez vzdělání	5,6 %	0,6 %	0,9 %	0,7 %	0,4 %
základní vč. neukončeného	22 %	17 %	19 %	18,5 %	15,1 %
střední vč. vyučení (bez maturity)	30,5 %	28,4 %	30,9 %	29,7 %	28,3 %
úplné střední (s maturitou)	13,4 %	23 %	20,7 %	21 %	23,2 %
nástavbové studium	1,3 %	2,4 %	2 %	2,1 %	2,4 %
vyšší odborné vzdělání	0,4 %	1 %	0,7 %	0,8 %	1,1 %
vysokoškolské	3,9 %	6,1 %	5,2 %	6,4 %	10,7 %
z toho:					
bakalářské	0,7 %	1,3 %	1 %	1,3 %	1,7 %
magisterské	2,7 %	4,8 %	4,1 %	5 %	8,4 %

Zdroj: SLDB 2011

4.2 Struktura místní vzdělávací sítě

Shrnutí hlavních zjištění kapitoly

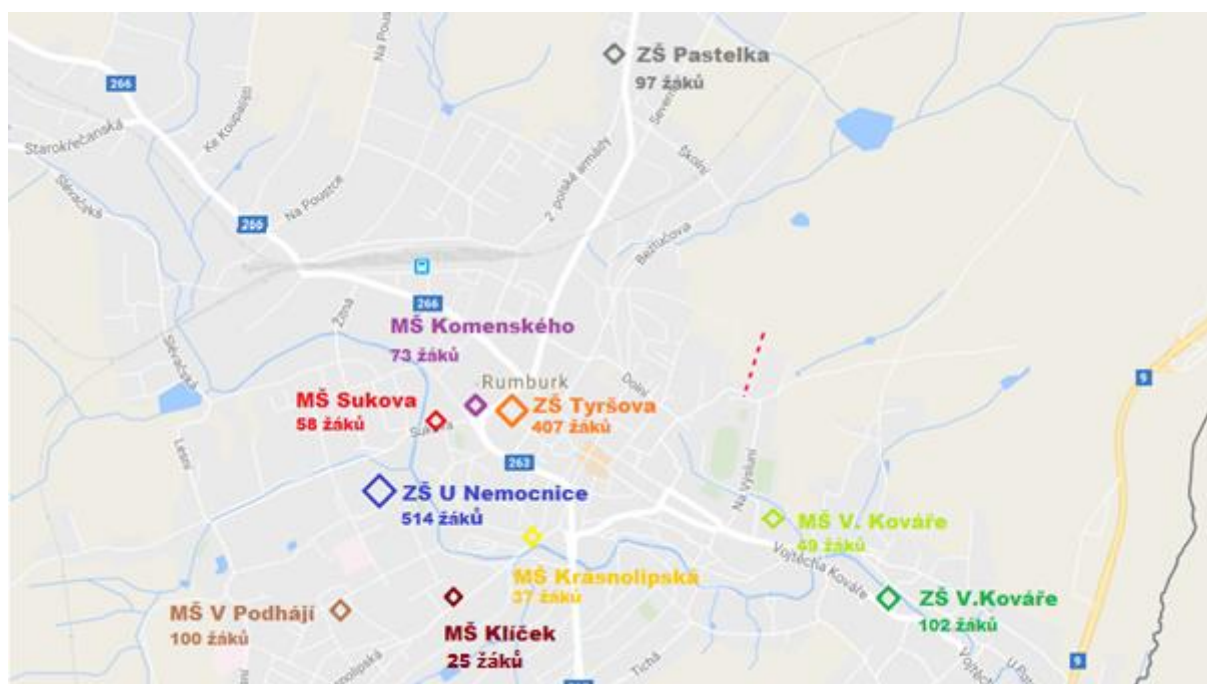
V Rumburku jsou 3 státní základní školy a 1 soukromá; MŠ je 6, z toho 1 je soukromá. Kapacita veřejných základních škol je pro 1440 dětí, z toho kapacita školy speciální je pro 120 dětí. Kapacita těchto škol je v současné době naplněna celkem ze 74 %. Soukromá ZŠ má kapacitu 100 dětí, která je z 89 % naplněna. Žádná ze základních škol nemá zřízenou speciální třídu, skupinu či oddělení, ve kterých by byli žáci dle paragrafu 16 školského zákona. Jedna speciální třída je v MŠ Krásnolipská, a to se zaměřením na vady řeči a logopedii. Ve městě kvůli nedostatku zájemců v současnosti není přípravná třída. Funguje zde předškolní klub Koťátko pro děti ze sociálně slabých rodin.

V Rumburku se nachází relativně vysoký počet základních i středních škol, tento druh občanské obslužnosti a její dostupnost lze hodnotit relativně kladně. Na území města Rumburk se nachází celkem šest mateřských škol a jeden předškolní klub. V minulosti zde byly přípravné třídy, ale v aktuálním šk. roce se z důvodu nedostatku zájmu neotevřely. Dále zde je pět základních škol, z toho jedna škola je soukromá a jedna škola speciální a praktická. Jedna ZŠ zřizované městem nabízí pouze 1. až 5. ročník, stejně jako soukromá ZŠ Pastelka. Žádná ze základních škol nemá zřízenou speciální třídu, skupinu či oddělení, ve kterých by byli žáci dle paragrafu 16 školského zákona. Jedna speciální třída je v MŠ Krásnolipská, a to se zaměřením na vady řeči a logopedii.

Na území města se nachází soukromá církevní mateřská škola Klíček, která má rovněž program zaměřený na začleňování sociálně znevýhodněných dětí, ale aktuální počet těchto dětí se nepodařilo zjistit. Naopak v předškolním klubu „Koťátko“, který provozuje Schrödingerův institut, jsou děti ze sociálně vyloučeného prostředí v převaze. Ještě v roce 2013 v Rumburku fungoval předškolní klub „Pod kopečkem“, který provozovalo romské sdružení Čačipen, ale jeho činnost byla ukončena. V minulosti byla v Rumburku také jedna přípravná třída při Speciální ZŠ a Praktické škole Rumburk, ale ta nebyla ve školním roce 2016/2017 otevřena z důvodu nízkého počtu zájemců. Stejná situace nastala také u plánované přípravné třídy při ZŠ U nemocnice – nenašlo se dost dětí.

Kapacita veřejných základních škol je pro 1440 dětí, z toho kapacita školy speciální je pro 120 dětí. Kapacita těchto škol je v současné době naplněna celkem ze 74 %. Soukromá ZŠ má kapacitu 100 dětí, která je z 89 % naplněna. Ve městě je poměrně velké zastoupení středních škol – celkem pět středních škol, z nichž jedna je soukromá. Těmto školám se situační analýza věnuje méně podrobně, neboť jsou zřizovány krajem. Na území obce Staré Křečany se nachází pouze první stupeň základní školy a jedna mateřská škola.

Mapa č. 1: Umístění MŠ a ZŠ v rámci města Rumburk a počet žáků

Tab. č. 9 Školská zařízení v Rumburku a Starých Křečanech

Instituce	Počet
Mateřská školka	6
z toho soukromá	1
Základní škola	5
z toho soukromá	1
z toho pouze 1.st.	3
Praktická a speciální ZŠ	1
Střední škola	3
Základní umělecká škola	1
Středisko volného času	2

Stručná charakteristika základních škol zřizovaných městem Rumburk a obcí Staré Křečany:

- **ZŠ Tyršova (1.-9. ročník)**
 - Jedna ze dvou velkých škol v Rumburku. Umístěná v centru města ve 3 budovách, 407 žáků. Spadá do ní většina obyvatel ze SVL (SNP, Palackého, Komenského, Bezručova, Jiříkovská). Na škole působí 2 oceňované pěvecké sbory. Vzdělávací nabídku dlouhodobě doplňuje příhraniční spolupráce s blízkými školami. Škola podporuje zdravý životní styl, je nositelem titulu Zdravá škola od roku 2013.
- **ZŠ U nemocnice (1.-9. ročník)**

- Druhá velká škola v Rumburku, 514 žáků. Umístěná pod sídlištěm V podhájí, přibližně 1 km na JZ od středu města. Pod školu spadají malé SVL (Sukova, Šluknovská). Škola podporuje sportovní aktivity žáků formou intenzivní spolupráce s místními sportovními oddíly, je zapojena do projektu Hodina pohybu navíc a Děti na startu. Rozvíjí jazykové dovednosti a posiluje multikulturní výchovu žáků v rámci partnerských vztahů v projektu Schkola, ve kterém se účastní školy z ČR, SRN a Polska.
- **ZŠ Vojtěcha Kováře (1.st.)**
 - Neúplná plnotřídní škola v městské části Jindřichov, na JV Rumburku, cca 1 km od centra města, 102 žáků. Škola je spádová pro vilovou a domkářskou část Horní Jindřichov, pod školu ale také spadá tzv. „dům hrůzy“ (SVL V. Kováře). Škola se výrazněji zaměřuje na environmentální vzdělávání, preventivní aktivity a budování pozitivního sociálního klimatu a vztahů s rodiči a komunitou školy.
 - Žáci z 1. stupně mají dle vyhlášky města Rumburk z roku 2015 pokračovat na ZŠ U Nemocnice. Ve šk. roce 2015/16 odešlo po 29 % žáků 5. tříd na Gymnázium Rumburk a ZŠ Tyršova a 42 % žáků na ZŠ U Nemocnice
- **ZŠ Staré Křečany (1.st.)**
 - Neúplná malotřídní škola sídlící ve středu roztahlé obce Staré Křečany, 30 žáků a pouze 38% obsazenost školy. Jediná škola v obci, 3 třídy ZŠ a MŠ. Škola má certifikát Férová škola, čímž deklaruje, že prosazují otevřenost a individuální přístup ke každému dítěti.

4.3 Regionální a sociální dostupnost a kvalita vzdělávání

4.3.1 Kapacita a naplněnost školských zařízení

Shrnutí hlavních zjištění kapitoly

Celková naplněnost MŠ zřizovaných městem Rumburk je 92 %, kde MŠ Krásnolipská má naplněnost 66 % a všechny ostatní MŠ 96 % a více. V případě ZŠ Krásnolipská jde o kontinuální pokles v průběhu posledních 3 let. Výše úplaty se pohybuje u MŠ od 750 do 1000 Kč (stravné + školné). Rumburské MŠ jsou kapacitně připravené a zvládnou příchod přibližně 10-20 dětí, které se nově zapíší do předškolního vzdělávání v září 2017. Aby bylo ve školách do roku 2020 dost místa i pro 2leté děti, chybělo by v Rumburských MŠ přibližně 60 míst (oproti aktuální kapacitě), jež bude muset vedení města zajistit. V posledních 5 letech se změnila naplněnost u ZŠ Tyršova a ZŠ U Nemocnice. Zatímco ve školním roce 2012/2013 byla větší naplněnost na ZŠ Tyršova než na ZŠ U nemocnice, od té doby její naplněnost klesá a naopak roste naplněnost ZŠ U nemocnice. Kontinuálně roste také naplněnost soukromé ZŠ Pastelka. Počet žáků dojíždějících ve školním roce 2016/2017 do ZŠ zřizovaných městem Rumburk činil 199, což je 19,5% z celkového počtu žáků na rumburských školách. Nejvíce žáků dojíždí ze Starých Křečan (64 žáků), Jiřikova (45 žáků), Krásné Lípy (29 žáků) a Šluknova (19 žáků). Za posledních 5 let počet dojíždějících žáků konstantně stoupá. 246 žáků (tj. 22 % z celkového počtu dětí v Rumburku) s trvalým bydlištěm v

Rumburku vyjíždí z města do ZŠ v okolních obcích. Celkový poměr tedy je 199 žáků dojíždějících do rumburských ZŠ z okolních obcí a 246 dětí ve věku povinné školní docházky s trvalým bydlištěm v Rumburku, které ale nenavštěvují rumburské ZŠ.

Na úvod této kapitoly je třeba zmínit, že celkový počet žáků ve školách zřizovaných městem Rumburk a obcí Staré Křečany může být ovlivněn nástupy dětí do ZŠ z okolních obcí či naopak docházkou dětí z Rumburku do soukromé ZŠ Pastelka nebo do škol v okolních obcích. Počet žáků může být také ovlivněn celkovou migrací obyvatel a odchodem žáků na víceletá gymnázia.

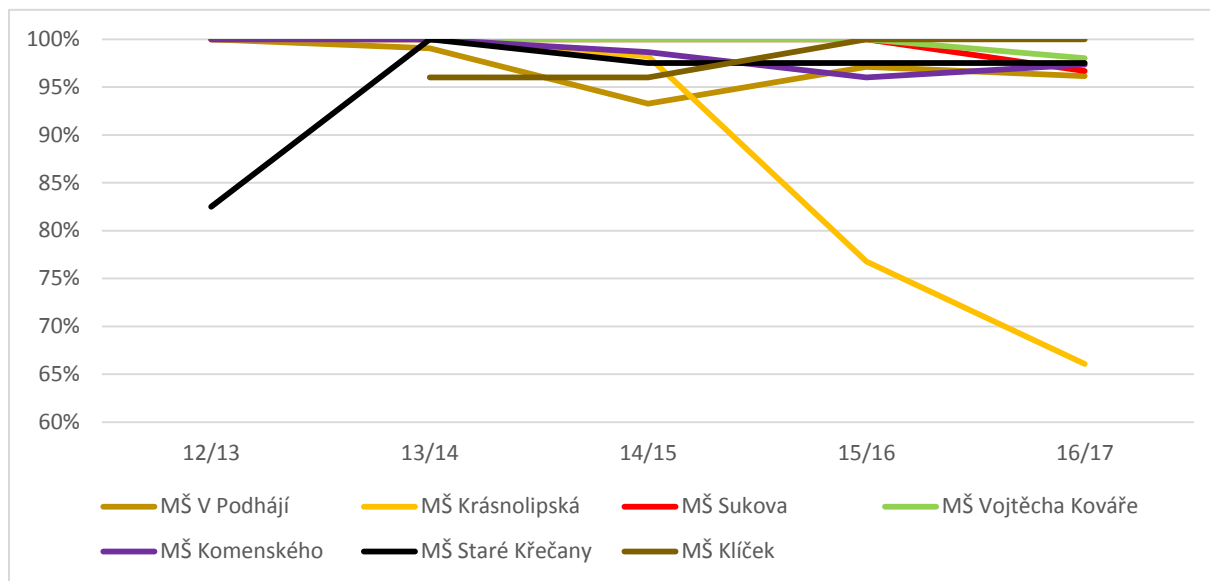
Mateřské školy 2016/2017

Z celkového počtu šesti mateřských škol jich město Rumburk zřizuje celkem pět: **MŠ Komenského, MŠ Krásnolipská, MŠ Vojtěcha Kováře, MŠ v Podhájí a MŠ Sukova**. Na základě vyjádření vedení těchto škol byla v říjnu 2016 naplněna jejich kapacita, s výjimkou MŠ Krásnolipská. Celková naplněnost MŠ zřizovaných městem Rumburk je 92 %, kde MŠ Krásnolipská má naplněnost 66 % a všechny ostatní MŠ 96 % a více. V případě ZŠ Krásnolipská jde o kontinuální pokles v průběhu posledních 3 let. V případě ostatních MŠ se naplněnost drží nad 90 %, což dává o to více vyniknout klesající naplněnosti MŠ Krásnolipská. Dle informací OŠKTV je nižší naplněnost způsobena právě přítomností speciální třídy, díky čemuž dostává školka více financí na žáka a je žádoucí, aby třída byla menší.

Další mateřská škola se nachází při základní škole v Starých Křečanech. Kapacita této mateřské školy je přibližně 40 dětí a je rovněž téměř zcela naplněna (98% naplněnost). Před 5 lety byla naplněnost nižší, ale od té doby stoupla a drží se nad 95 %. Měsíční náklady na docházku jednoho dítěte do této MŠ jsou včetně stravného 750 Kč. Podle paní ředitelky by sociálně slabí rodiče své děti do školky posílali víc, pokud by to bylo zdarma. Paní ředitelka měla zájem zrekonstruovat půdní prostory základní školy, které jsou v současné době prázdné a vytvořit v nich mateřskou školu s navýšenou kapacitou, nebo případně centrum volného času s preventivními programy pro děti.

Tab. č. 10 Mateřské školy v Rumburku a Starých Křečanech – kapacita a naplněnost

	Kapacita	Počet žáků	Naplněnost (v %)
MŠ V Podhájí	104	100	96%
MŠ Krásnolipská	56	37	66%
MŠ Sukova	60	58	97%
MŠ Vojtěcha Kováře	50	49	98%
MŠ Komenského	75	73	97%
MŠ Klíček	25	25	100%
CELKEM	370	342	92%
MŠ Staré Křečany	40	39	98%

Graf 3: Naplněnost rumburských MŠ v % v posledních 5 letech

Základní školy 2016/2017

Město Rumburk zřizuje celkem tři základní školy: ZŠ Vojtěcha Kováře, ZŠ U Nemocnice a ZŠ Tyršova. Kapacita těchto městem zřizovaných škol je celkem 1360 dětí a je naplněna z cca 82 %. Krajem je pak zřizována ZŠ Speciální. Ve městě také existuje soukromá ZŠ Pastelka pro 100 dětí, na této škole jsou však otevřeny pouze třídy prvního stupně. Dle informací PPP je tato škola otevřená dětem s různými handicap.

Základní škola je také ve Starých Křečanech, jedná se o tři třídy pro celkem pět ročníků, do kterých dochází celkem 30 dětí. Z hlediska učebních prostor škola disponuje mnohem vyšší kapacitou, většina prostor v budově se však nevyužívá. Problémem školy ve Starých Křečanech je malé naplnění. Kvůli 38% naplněnosti musí město školu dotovat. Přibližně 65 žáků ze Starých Křečan pak dojíždí do škol v Rumburku, a to především kvůli argumentu vyšší kvality vzdělávání, na které tam děti dosáhnou.

ZŠ Tyršova i ZŠ U Nemocnice jsou z hlediska celkové kapacity i jejího využití srovnatelné. ZŠ Tyršova je i přes nižší kapacitu o 10 % méně naplněná než ZŠ U nemocnice. Školy se od sebe liší z hlediska umístění ve městě a tím pádem i spádovým územím, z něhož pochází děti, které danou školu navštěvují. O obou školách lze říci, že jsou centrálně umístěné, zatímco však ZŠ U Nemocnice se nachází v jihozápadní části města a tím pádem obhospodařuje především území sídliště Podhájí, ZŠ Tyršova funguje v historickém centru

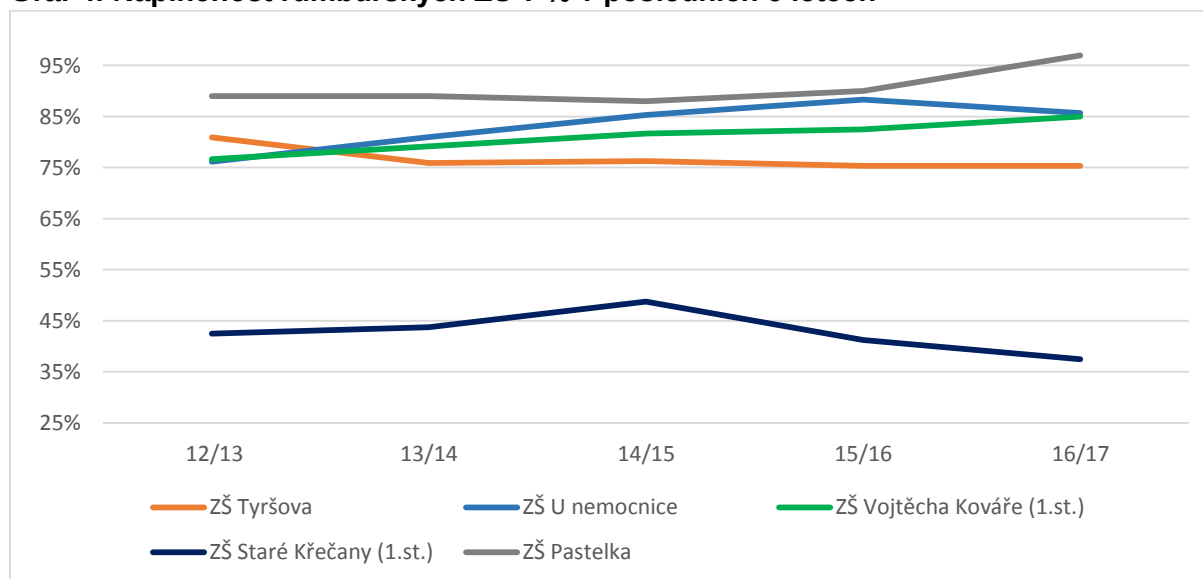
města a obhospodařuje lokality se zvýšeným zastoupením domácností postižených sociálním vyloučením, mj. též obyvatele domů v ulici SNP. Právě z tohoto důvodu je některými obyvateli Rumburka a okolních obcí vnímána určitá dichotomie mezi těmito dvěma školami, kdy někteří rodiče kupř. považují ZŠ Tyršova za více romskou.

Tab. č. 11: Základní školy v Rumburku a Starých Křečanech – kapacita a naplněnost

	Kapacita	Počet žáků	Naplněnost (v %)
ZŠ Tyršova	540	407	75%
ZŠ U nemocnice	600	514	86%
ZŠ Vojtěcha Kováře (1.st.)	120	102	85%
ZŠ Pastelka (1.st.)	100	97	97%
CELKEM	1360	1120	82%
ZŠ Staré Křečany (1.st.)	80	30	38%

Vývoj naplněnosti škol v posledních 5 letech ukazuje změnu v naplněnosti především u ZŠ Tyršova a ZŠ U Nemocnice. Zatímco ve školním roce 2012/2013 byla větší naplněnost na ZŠ Tyršova než na ZŠ U nemocnice, od té doby její naplněnost klesá a naopak roste naplněnost ZŠ U nemocnice. Lze to dát do souvislosti s její pověstí nejlepší školy v okolí a také se sociálními nepokoji z roku 2013, které se koncentrovaly do domů v ulici SNP, která spádově spadá pod ZŠ Tyršova. Kontinuálně roste také naplněnost soukromé ZŠ Pastelka.

Graf 4: Naplněnost rumburských ZŠ v % v posledních 5 letech

ZŠ U Nemocnice, ul. U Nemocnice

ZŠ U Nemocnice v ul. U Nemocnice (paní ředitelka Bušková) je škola s největším počtem žáků v Rumburku. Do školy kromě dětí ze spádové oblasti dojíždí také děti z Krásné Lípy, z Jiříkova, nebo i z Varnsdorfu a Šluknova (cca 70 žáků). Školu si údajně rodiče z okolních

obcí vybírají kvůli její dobré pověsti – ZŠ U Nemocnice má pověst nejlepší základní školy v okolí, s dobrou úrovní vzdělávání, velkými nároky na žáky a schopností řešit problémy se sociálně slabými dětmi.

Rodiče z okolních obcí si rovněž školu vybírají kvůli tomu, aby jejich děti nechodily do třídy s Romy, se kterými jsou údajně na základních školách v okolních obcích problémy a tamní školy se tím prý nijak nezabývají.

ZŠ Tyršova, ul. Tyršova

Do základní školy Tyršova (pan ředitel Růžička) podobně jako do ZŠ U Nemocnice dojíždí také děti ze širokého okolí (cca 70 žáků) – z Jiříkova, Krásné Lípy, Šluknova, Varnsdorfu, či ze Starých Křečan. Ze Starých Křečan na ZŠ Tyršova přechází děti zejména na druhý stupeň, který na ZŠ ve Starých Křečanech není, nicméně řada dětí dojíždí také na 1. stupeň. Jedná se obvykle o děti rodičů, kteří do Rumburku dojíždí za prací, nebo si ve Starých Křečanech coby určitém rumburském „suburbu“ postavili nový dům. Ostatní děti z okolních obcí rovněž dojíždí spolu s rodiči, kteří v Rumburku pracují, nebo též kvůli údajným tamním problémům s Romy.

ZŠ a MŠ Staré Křečany

ZŠ ve Starých Křečanech sídlí ve velké školní budově nedaleko obecního úřadu, budova je od 80. let 20. stol. kdy byl zrušen 2. stupeň, téměř prázdná. Do školy chodí pouze 30 dětí (38% naplnění stávající kapacity), za posledních 5 let naplněnost nepřesáhla 50 %. Děti z pěti ročníků dochází celkem do tří tříd. V každé třídě učí jedna učitelka, která má asistentku. Podle paní ředitelky mnohé děti ve Starých Křečanech nenastoupí na místní ZŠ a raději jdou na ZŠ v Rumburku z různých důvodů. Někdy rodičům vadí koncept jednotřídky, jindy rodiče vnímají školu bez 2. stupně jako neplnohodnotnou a vadí jim kupř. to, že by dítě muselo v 6. třídě přestupovat do 2. stupně na jinou školu. Pro některé rodiče je jednodušší dítě vzít sebou ráno do Rumburku při cestě do práce. Další potíží je také velká fluktuace obyvatel, jejich stěhování a migrace.

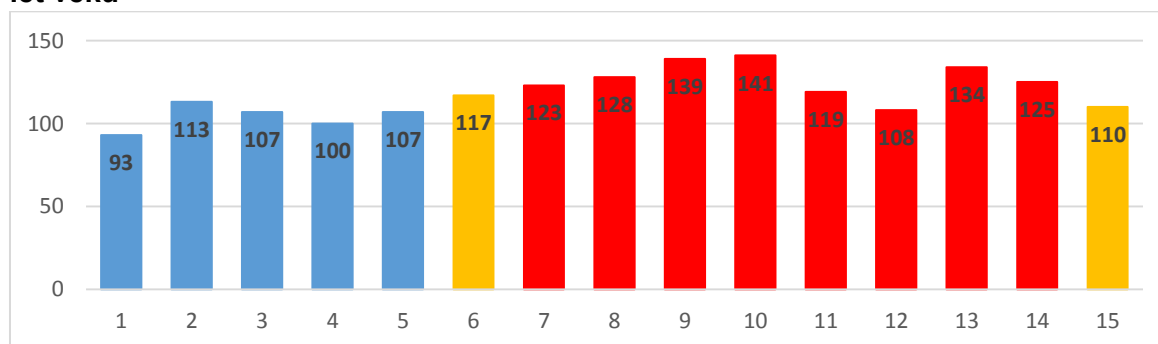
Dojíždějící žáci

Počet žáků dojíždějících ve školním roce 2016/2017 do ZŠ zřizovaných městem Rumburk činil 199, což je 19,5% z celkového počtu žáků na rumburských školách. Nejvíce žáků dojíždí ze Starých Křečan (64 žáků), Jiříkova (45 žáků), Krásné Lípy (29 žáků) a Šluknova (19 žáků). Při detailním pohledu na jednotlivé školy vidíme, že **20,8 % žáků dojíždí na ZŠ U Nemocnice, 18,7 % dojíždí na ZŠ Tyršova a 15,7 % na ZŠ V. Kováře.** Vyšší procento dojíždějících, 38 % (37 z 97 žáků) dojíždí do soukromé ZŠ Pastelka, a to především ze sousedního Jiříkova. Pohled na časovou osu ukazuje, že **za posledních 5 let počet dojíždějících žáků konstantně stoupá** a v poměru k tomu také roste procento žáků na rumburských ZŠ, které dojíždí z okolních obcí – z 11 % ve šk. roce 2010/2011 na 19,5 % v aktuálním šk. roce.

Docházka rumburských dětí do rumburských škol

Detailní pohled na docházku dětí s trvalým bydlištěm v Rumburku na rumburské ZŠ ukazuje, že nejen velké procento dětí dojíždí na rumburské ZŠ z okolních obcí, ale srovnatelné procento dětí vyjíždí z Rumburku do škol mimo město Rumburk. Při porovnání aktuálního počtu dětí ve věku povinné školní docházky s trvalým bydlištěm v Rumburku, počtu žáků na rumburských ZŠ a počtu dojíždějících žáků v aktuálním šk. roce nám vychází, že **z 1120 aktuálních žáků rumburských ZŠ jich 884 (79%) má trvalé bydliště v Rumburku. Naopak 246 žáků (tj. 22 % z celkového počtu dětí v Rumburku) s trvalým bydlištěm v Rumburku vyjíždí z města do ZŠ v okolních obcích.** Celkový poměr tedy je **199 žáků dojíždějících do rumburských ZŠ z okolních obcí a 246 dětí ve věku povinné školní docházky s trvalým bydlištěm v Rumburku, které ale nenavštěvují rumburské ZŠ.** Část z těchto žáků navštěvuje nižší stupeň víceletého gymnázia Rumburk (4 třídy, tj. 120 dětí), z nichž dle odhadu pracovníků gymnázia tvoří přibližně polovinu studenti z Rumburku (tj. 60 žáků). Další část žáků možná dojíždí na nižší stupeň gymnázia ve Varnsdorfu. Odhad počtu žáků tak lze z 246 snížit na 150 až 180.

Graf 5: Počet dětí s trvalým bydlištěm v Rumburku, které v roce 2017 dosáhnou 1-15 let věku

Tab. č. 12 Počet dětí, které v roce 2017 dosáhnou věku 1-15 let

věk v roce 2017	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
počet dětí	93	113 ²	107	100	107	117 ²	123	128	139	141	119	108	134	125	110

Zdroj: matrika města Rumburk (data k 3.1.2017)

² Počet dětí, které v roce 2017 dosáhnou 2 a 6 let pro účely prognózy dělím 2. Většina dětí se v ČR rodí v letních měsících, ale jinak poměrně rovnoměrně (struktura zvonu) a tudíž je možné s daty s přiznanou mírou zjednodušení možné pracovat. Práci s přesnými čísly také ztěžuje množství odkladů v ČR.

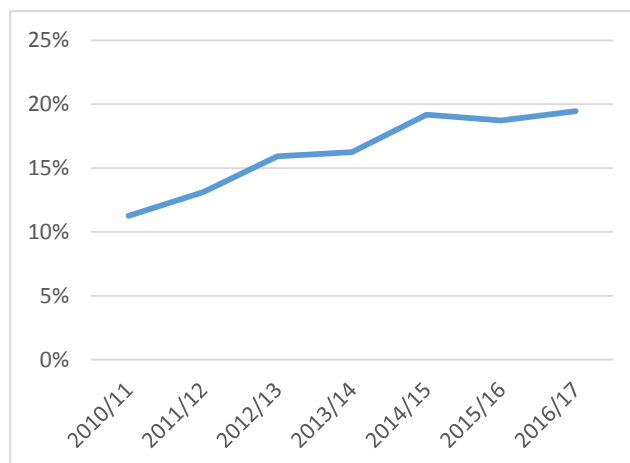
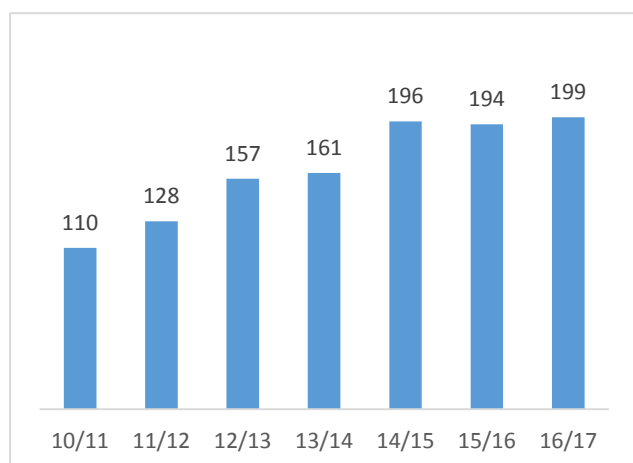

Graf 6: Počet dojíždějících žáků do ZŠ zřizovaných městem Rumburk

Tab. č. 13: Docházka rumburských dětí do rumburských škol

Popis	Počet/%	Výpočet/ Zdroj
Počet rumburských dětí (trvalé bydliště), které v roce 2017 dosáhnou 6-15 let (odhad)	1130	Matrika
Počet žáků v rumburských ZŠ ve šk. roce 2016/2017 (včetně ZŠ Pastelka)	1120	OŠKTV
→ Z toho počet žáků dojíždějících do rumburských ZŠ z okolních obcí (včetně ZŠ Pastelka)	236	OŠKTV
Počet rumburských dětí (trvalé bydliště), které ve šk. roce 2016/2017 docházejí na rumburské ZŠ (včetně ZŠ Pastelka)	884	=1120-236
→ % rumburských dětí (trvalé bydliště), které ve šk. roce 2016/2017 docházejí na rumburské ZŠ (včetně ZŠ Pastelka)	78 %	=884/1130
Počet rumburských dětí (trvalé bydliště), které ve šk. roce 2016/2017 dojíždějí na jinou ZŠ mimo Rumburk	246	=1130-884
→ % rumburských dětí (trvalé bydliště), které ve šk. roce 2016/2017 dojíždějí na jinou ZŠ mimo Rumburk	22%	=246/1130

Mapa č. 2: Děti dojíždějící na rumburské ZŠ a z Rumburku do jiných škol

Co udělá s mateřskými školami povinný předškolní rok?

Strategie boje proti sociálnímu vyloučení uvádí, že je žádoucí, aby se zvyšovala účast dětí ze SVL v předškolním vzdělávání a proto je dobré se podívat, jak kapacita MŠ v Rumburku zareaguje na povinný rok školky, který bude platit od září 2017 a na ni navazující legislativu, která by měla zaručovat místo v MŠ i pro mladší děti. Pracujeme s odhady dětí, které dle údajů z matriky města Rumburk jsou v předškolním věku. Hrubé srovnání počtu dětí v aktuální šk. roce v rumburských MŠ a odhad počtu dětí v předškolním věku (2-6 let) s trvalým bydlištěm v Rumburku ukazuje, že 80 % dětí z Rumburku dochází do místních MŠ (pracujeme s předpokladem, že dojíždění do MŠ není tak časté). Jinak řečeno, přibližně 90 rumburských předškoláků ve věku 2-6 let nedochází do žádné formy předškolního vzdělávání.

Tab. č. 14: Docházka rumburských dětí do rumburských mateřských škol

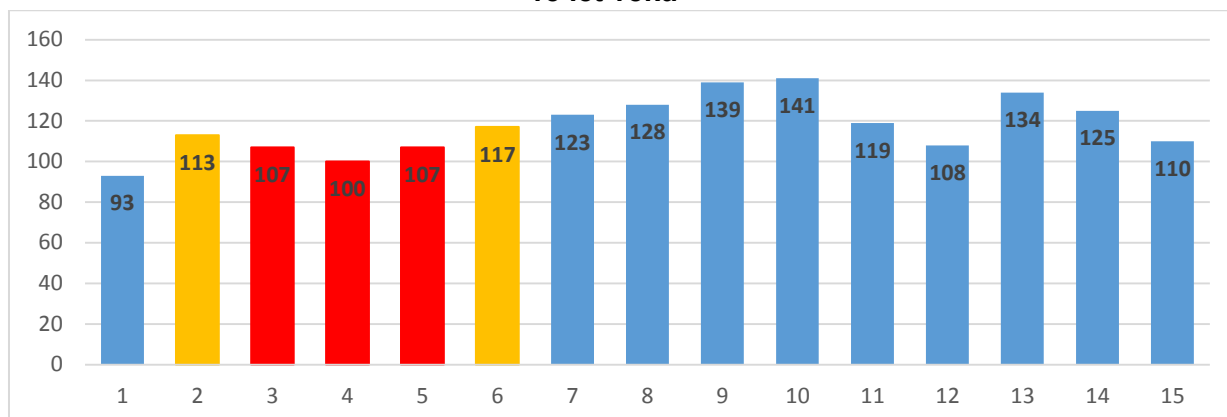

Počet rumburských dětí, které v roce 2017 dosáhnout 2-6 let (odhad)	429
Počet dětí v rumburských MŠ ve šk. roce 2016/2017 (včetně MŠ Klíček)	342
% dětí v předškolním věku (2-6 let) docházejících do MŠ	80 %

Zdroj: MěÚ Rumburk

Graf 8: Počet dětí s trvalým bydlištěm v Rumburku, které v roce 2017 dosáhnou 1-15 let věku

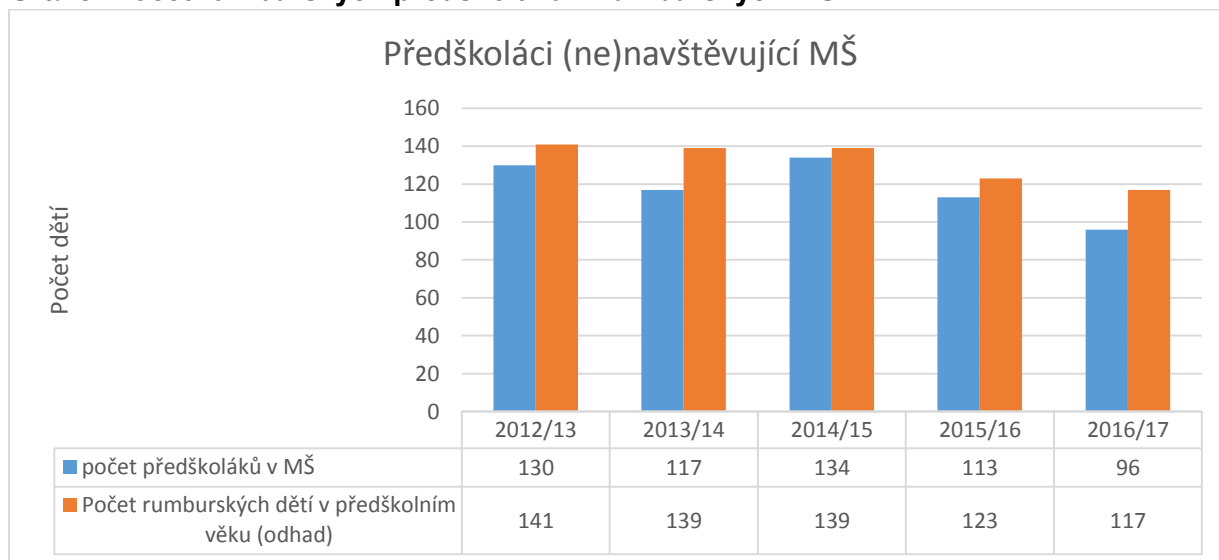
Tab. č. 15: Počet dětí, které v roce 2017 dosáhnou věku 1-15 let

věk v roce 2017	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
počet dětí	93	113 ²	107	100	107	117 ³	123	128	139	141	119	108	134	125	110

Zdroj: matrika města Rumburk (data k 3.1.2017)

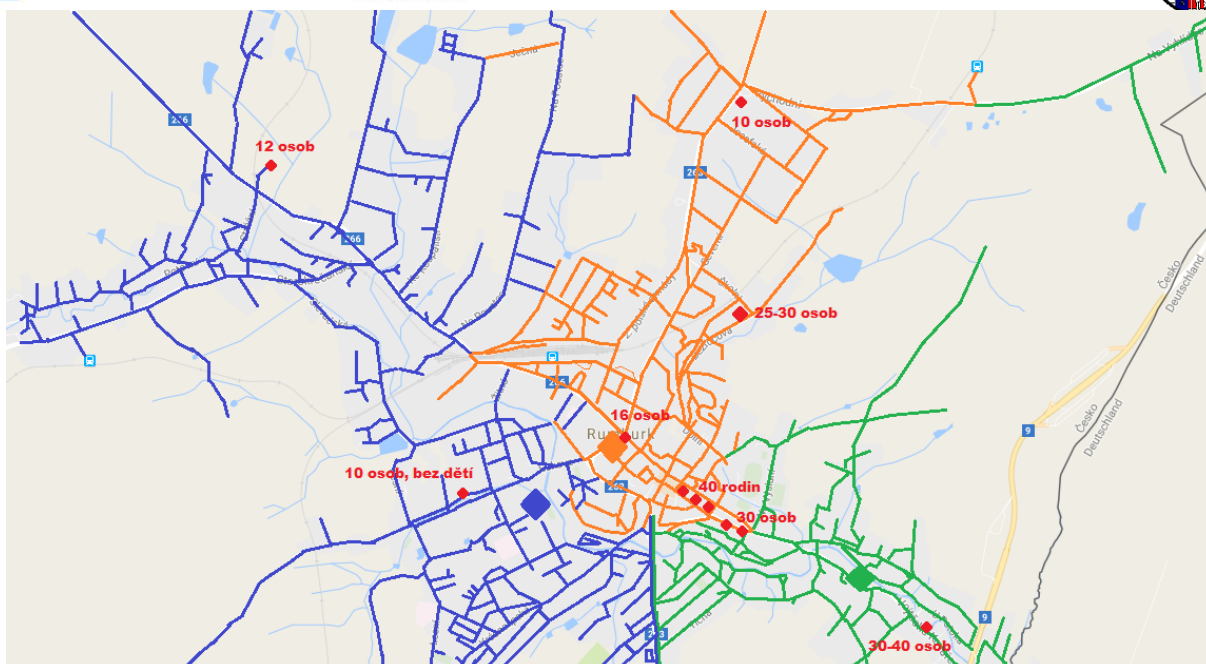
Detailnější pohled nabízí graf počtu předškoláků těsně před nástupem do MŠ (věk 5 – 6 let). Jedná se o zpětný odhad, který může být ovlivněn migrací, ale ukazuje se, že část dětí před nástupem do školy nenavštěvuje žádnou z rumburských mateřských škol.

Graf 9: Počet rumburských předškoláků v rumburských MŠ

Je patrné, že v posledních 5 letech se docházka předškoláků do MŠ pohybovala mezi 80 – 90%. V absolutních číslech se jedná o 10 – 20 rumburských předškoláků, kteří nenavštěvovali poslední ročník MŠ. Část z nich dochází do soukromé MŠ Klíček, ale u ní je část dětí, která dojíždí z okolních obcí a měst. V souvislosti s povinným posledním ročníkem MŠ od šk. roku 2017/2018 lze tvrdit, že **rumburské MŠ jsou kapacitně připravené a**

³ Počet dětí, které v roce 2017 dosáhnou 2 a 6 let pro účely prognózy dělím 2. Většina dětí se v ČR rodí v letních měsících, ale jinak poměrně rovnoměrně (struktura zvonu) a tudíž je možné s daty s přiznanou mírou zjednodušení možné pracovat. Práci s přesnými čísly také ztěžuje množství odkladů v ČR.

kteří se nově zapíší do předškolního vzdělávání v září 2017. Dle novely školského zákona z r. 2016 by ale měly v současnosti mít ve školce místo všechny čtyřleté děti a od roku 2018 pak všechny tříleté a od r. 2020 také dvouleté děti. **Kdyby byla tato legislativa platná již dnes, chybělo by v Rumburských MŠ přibližně 60 míst** (oproti aktuální kapacitě), jež bude muset vedení města zajistit. Kapacita MŠ v Rumburku se sice za poslední 4 roky zvýšila o 54 míst, ale v tomto nárůstu doporučujeme pokračovat. Vzhledem ke klesajícímu počtu narozených dětí bude výsledné číslo nakonec jiné, ale doporučujeme se na nástup nové legislativy připravit.

4.3.2 Spádovost škol

Shrnutí hlavních zjištění kapitoly

SVL sice nespádají pod jednu jedinou školu, ale nejvíce je přítomností SVL ve svém spádovém území zatížena ZŠ Tyršova. Lokality spadající pod ZŠ Tyršova jsou početné: panelové domy na SNP, kde žije dohromady kolem 40 rodin s dětmi, sousední lokalita Palackého se 30 osobami a lokality Petra Bezruče a Jiříkovská dohromady s cca 30 osobami. Doporučujeme proto OŠKTV MěÚ zvážit změnu spádovosti škol. Doporučujeme dále sledovat, jak povinný předškolní rok ovlivní rozhodování rodičů a zdali budou dodržovat spádovost MŠ či se školky začnou segregovat. Větší pozornost a podporu je třeba zaměřit na MŠ Krásnolipská, pod kterou budou spadat početné lokality Palackého a SNP.

Mapa č. 3: Spádovost rumburských základních škol a SVL

Z výše uvedené mapy je patrné že **všechny SVL sice nespádají pod jednu jedinou školu,** ale nejvíce je přítomností SVL ve svém spádovém území zatížena ZŠ Tyršova. Oproti ní je ve spádovém území ZŠ U nemocnice pouze lokalita Sukova (v současnosti bez dětí) a Šluknovská. Pod ZŠ V. Kováře spadá dům v ulici Vojtěcha Kováře. Lokality spadající pod ZŠ

Tyršova jsou řádově početnější: panelové domy na SNP, kde žije dohromady kolem 40 rodin s dětmi, sousední lokalita Palackého se 30 osobami a lokality Petra Bezruče a Jiříkovská dohromady s cca 30 osobami. Doporučujeme proto OŠKTV MěÚ zvážit změnu spádovosti tak, aby se snížila zátěž SVL na ZŠ Tyršova. Např. lokalita Palackého je vzdálená stejně daleko do ZŠ Tyršova i ZŠ V. Kováře.

Zároveň v údajích, které město eviduje a bylo k výzkumu poskytnuto, postrádáme data o tom, kolik žáků v daný šk. rok mělo nastoupit na dané ZŠ podle spádovosti a kolik žáků se zde reálně zapsalo. Doporučujeme tato data sbírat a evidovat. Umožní to sledovat dodržování spádovosti a toho, jak se vyvíjí chování rodičů při volbě školy.

Obecně závaznou vyhláškou č. 2/2016 se stanoví **školské obvody MŠ** zřizovaných městem Rumburk. Níže uvádím, pod které MŠ spadají v současnosti známé SVL. Doporučujeme sledovat, jak povinný předškolní rok ovlivní rozhodování rodičů a zdali budou dodržovat spádovost či se školky začnou segregovat. Větší pozornost a podporu je třeba zaměřit na MŠ Krásnolipská, pod kterou budou spadat početné lokality Palackého a SNP. Pod MŠ Komenského spadá také řada lokalit, ale dle současných informací v nich nežije větší množství dětí:

- MŠ V Podhájí – SVL Šluknovská
- MŠ Krásnolipská – SVL Palackého, SVL SNP
- MŠ Sukova – SVL Sukova
- MŠ Vojtěcha Kováře – SVL Vojtěcha Kováře
- MŠ Komenského – SVL Jiříkovská, SVL Bezručova, SVL Komenského

4.3.3 Začleňování žáků se znevýhodněním na školách

Shrnutí hlavních zjištění kapitoly

V souvislosti s MŠ v Rumburku vnímáme jako důležité postavení MŠ Krásnolipská. Jak bylo výše ukázáno, poslední 3 roky jí klesá počet žáků. Možnou příčinou či důsledkem je rozhodnutí vedení města a MŠ zřídit speciální (logopedickou) třídu, čímž se výrazně odlišuje od ostatních MŠ v Rumburku, které jinak (až na 1 tělesně postiženého žáka na MŠ V podhájí) žáky se SVP nevidují. Docházka romských dětí do MŠ se pohybuje v řádu menších jednotek. Více jich dochází do předškolního klubu Koťátko (úplata 100 Kč na měsíc). Na žádné z velkých rumburských ZŠ není speciální třída, děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou rozmístěny v různých ročnících. V posledních několika letech nedochází k přestupům žáků na ZŠ praktickou. Spolupráci s PPP si školy chválí, k SPC mají výhody. Zastoupení žáků s SVP se pohybuje kolem 7 % u velkých rumburských škol k 10 % u ZŠ V. Kováře a 17 % u ZŠ Staré Křečany. ZŠ Tyršova je zatížena docházkou žáků z SVL a žáků romského etnika. V péči o žáky s SVP je patrný rozdíl mezi ZŠ Tyršova a ZŠ U Nemocnice, což je paradoxní, protože obě školy jsou jimi zatíženy stejně a na ZŠ Tyršova ještě dochází řada žáků z SVL. Na ZŠ Tyršova není péče o žáky s SVP zajišťována systematicky, chybí metodická podpora třídním učitelům, škola nemá pedagogy se speciálně pedagogickým vzděláním, specializované činnosti vykonávají učitelé bez specializačního vzdělání. Na ZŠ U Nemocnice je naopak propracovaný systém koordinace pedagogické podpory, řada učitelů se speciálně pedagogickým vzděláním. Školy mají dostatek asistentů, ale mají problém sehnat kvalitní a dlouhodobě si je udržet. To se týká i učitelů a dalších podpůrných pracovníků (psychologové, speciální pedagogové ad.). Opakovaní ročníků a předčasné ukončování školní docházky se na

obou velkých školách pohybuje v řádu nižších jednotek. Na ZŠ Tyršova je v porovnání s ostatními školami velké množství neomluvených absencí. ZŠ Tyršova a U Nemocnice jsou zapojeny do projektu Mediace do škol, který si velmi chválí. Školy jsou zapojeny do městského preventivního týmu a ZŠ U nemocnice také do žákovského parlamentu. Před třemi lety bylo v Praktické škole přibližně o 20 žáků více, před dalšími 4 pak o dalších 20 více. Jejich počet postupně klesá. Jak uvádí zástupci ZŠ Tyršova i ZŠ U nemocnice, za posledních 4 až 5 let od nich nikdo na ZŠ praktickou neodešel. Na druhou stranu ředitel ZŠ Tyršova pojmenoval ochotu své žáky, kteří na běžné ZŠ selhávají, na ZŠ praktickou posílat, ale kvůli postoji PPP to již není možné.

Mateřské školy 2016/2017

Všechny MŠ v Rumburku se věnují logopedické prevenci a nácvikům dle doporučení ze SPC. Většina školek nabírá již 2leté děti, na něž ale nejsou příliš připraveny. V souvislosti s MŠ v Rumburku vnímáme jako **důležité postavení MŠ Krásnolipská**. Jak bylo výše ukázáno, poslední 3 roky jí klesá počet žáků. Možnou příčinou či důsledkem je rozhodnutí vedení města a MŠ zřídit speciální (logopedickou) třídu, čímž se výrazně odlišuje od ostatních MŠ v Rumburku, které jinak (až na 1 tělesně postiženého žáka na MŠ V podhájí) žáky se SVP nevidují. Podle ředitelky MŠ V Podhájí rodiče nechtějí, aby děti měly diagnózu, protože se za to stydí, vnímají to jako stigma. Na druhou stranu pak dítě musí plnit výstupy RVP MŠ. Speciální třída na MŠ Krásnolipská je určena pro autisty, děti s pohybovými a logopedickými vadami. Paní ředitelka otevřeně přiznává, že jsou školkou pro sociálně slabé, protože jsou poblíž SVL, především SNP. Školka nabírá i děti od maminek, co na zápis zapomenou nebo se přistěhují. Přesto říká, že jméno školky je dobré a dochází do ní i děti z movitých rodin z majority. Speciální třída funguje druhým rokem a dle informací ředitelky všechny děti navštěvují běžné ZŠ, ale jeden hoch s ADHD tam zatím selhává.

Z hlediska **připravenosti na práci se žáky se SVP** pracuje v MŠ Krásnolipská a MŠ V Podhájí asistent pedagoga. Dvě pedagožky na MŠ Krásnolipská mají navíc speciálně pedagogickou kvalifikaci. Ředitelka MŠ V Podhájí pojmenovávala problém s tím, nalézt v regionu kvalitního asistenta pedagoga. Podle ní 3měsíční rekvalifikační kurz nestačí. Podle její zkušenosti dokonce SPC nabízelo, že asistenta může dělat v podstatě kdokoliv, což bylo pro ředitelku nepřijatelné.

Z hlediska **docházky romských dětí** dochází jedno na MŠ V Podhájí. 1000 Kč měsíčně (600 stravné a 370 Kč školkovné) je totiž pro sociálně slabé rodiče hodně. Na MŠ Krásnolipská dle ředitelky dochází 2 děti ze sociálně slabých rodin, 8 žáků je pak osvobozeno od školkovného. Na ZŠ Sukova dochází 3 romské děti, ale nikdy neměly problémy s placením školkovného či stravného. Školky spolupracují také s Charitou. Např. na MŠ V Podhájí měla ředitelka vytipovat 5 rodin, které od ní obdržely potravinový balíček. Jednalo se o rodiny, které si již dříve zažádaly o osvobození od úplaty školkovného.

Pokud jde o žáky s **jinou státní příslušností na rumburských MŠ**, na MŠ Sukova chodí 1 žák vietnamské státní příslušnosti, na MŠ Komenského 1 žák mongolské, na MŠ V Podhájí 2 žáci mongolské a na MŠ Krásnolipská 2 žáci vietnamské státní příslušnosti.

Tab. č. 16 Mateřské školy v Rumburku – zastoupení žáků s různou formou znevýhodnění

	Počet žáků	SVP (IVP)	Znevýhodnění
--	------------	-----------	--------------

MŠ V Podhájí	100	1	Tělesné postižení
MŠ Krásnolipská	37	1 v běžné třídě 12 ve speciální třídě	Běžná třída: žák s více vadami Speciální třída: 8x závažné vady řeči; 4x s více vadami
MŠ Sukova	58	0	
MŠ V. Kováře	49	0	
MŠ Komenského	73	0	

Základní školy 2016/2017

Integrace, individuální přístup k žákům, žáci s SVP a podpůrná opatření

Na žádné z velkých rumburských ZŠ není třída skupinové integrace, děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou rozmístěny v různých ročnících. Značný počet integrovaných dětí se nachází na ZŠ ve Starých Křečanech, zejména v poměru k malému celkovému počtu žáků této školy.

Na ZŠ U Nemocnice údajně za posledních 11 let došlo k jedinému převodu dítěte na praktickou ZŠ. Jednalo se o dívku ve 2. nebo 3. třídě a došlo k němu na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny a se souhlasem rodičů. Na ZŠ Tyršova k převodům na praktickou ZŠ rovněž dochází zřídka. V roce 2013 se ZŠ Tyršova podařilo i přes velký odpor poradny umístit dítě na praktickou ZŠ, předtím se to nedařilo celkem tři roky. Šlo o neromské děvče, které se do Rumburku přistěhovalo, věkem spadalo do 6. třídy, ale její intelekt odpovídal 2. třídě. Podle pana ředitele Růžičky dívka, která už jednoho sourozence na praktické ZŠ měla, na běžné ZŠ velmi trpěla. Podobný případ se v uplynulých letech týkal ještě jednoho chlapce, který byl rovněž neromského původu. Podle pana ředitele není možné integrovat všechny děti. Se sociálně slabými rodinami pracuje především Kostka a Charita.

V posledních letech je patrná užší spolupráce škol a PPP. Každé diagnostikované dítě spolu konzultují na školách, probírají případy a doporučení s třídními učiteli. Na školách probíhá spolupráce s metodiky primární prevence a výchovnými poradci. Pracovníci se scházejí i nad konkrétními případy a kauzami. Ze strany škol zaznívala spokojenost se spoluprací s PPP. PPP je také otevřena diagnostice sociálního vyloučení. Vychází při ní z informací od učitelky, dále zhodnotí život v SVL, vzhled a stav dítěte, provedou rozhovor s rodičem i dítětem., stanoví anamnézu. Pohled ředitele ZŠ Tyršova na PPP se ale liší – dle něj řeší jen administrativu a ve zprávě od nich jsou „blbosti.“

Jako problematickou vidí občas spolupráci se školami SPC v Rumburku. Dochází za integrovanými dětmi a dávají rady učitelům, jak s dětmi pracovat. Ne vždy jsou ale učitelé otevření rady přijmout, ne všichni učitelé umí respektovat individualitu dítěte. Komunikace SPC se školami pak musí prý být někdy velmi diplomatická. Doporučení SPC jsou dle zástupců škol někdy velmi formální a nekonkrétní (např. na téma jaké kompenzační pomůcky zvolit pro děti s LMP). V případě dětí s diagnózou sociálního vyloučení může SPC psát asistenta na 0,25 úvazku na asistenci po výuce, ale nevyužívají toho. Diagnostice sociálního vyloučení se nevěnují, byť by mohli. Školy vedle toho také občas spolupracují také s APLOU či Střediskem rané péče Liberec.

Na všech běžných ZŠ v Rumburku a Starých Křečanech se vyskytují děti se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), které mají dle nové legislativy nárok na podpůrná

opatření. Na **ZŠ U Nemocnice** bylo v říjnu 2016 **33 dětí se SVP**. Oproti roku 2013, kdy

zde ASZ prováděla poslední výzkum, je patrný značný nárůst žáků se SVP (tehdy byli 2). Třetina těchto žáků dochází na 1. stupeň, zbylé dvě třetiny pak na 2. stupeň. Většina žáků má poruchy učení, 2 žáci mají poruchy chování, žádný žák není diagnostikován pro sociální znevýhodnění. Dále je zde dle školské matriky 1 mentálně postižený žák, 1 sluchově postižený, 1 žák s více vadami a 2 autisté. Pro dalších 11 žáků měla škola v listopadu 2016 zpracovaný Plán pedagogické podpory. Na škole je 5 asistentů, z toho 4 na úvazek 0,75 a jeden na 0,5. Romský asistent na škole není, romské děti se učí standardním způsobem a asistenci nepotřebují.

Dle zprávy ČŠI, ZŠ U Nemocnice pravidelně **vyhodnocuje naplňování individuálních vzdělávacích plánů** ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními. Výchovná poradkyně, pod níž tato agenda spadá, úzce spolupracuje s vedením školy a pedagogickým sborem, informuje ostatní vyučující a poskytuje jim metodickou pomoc pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími i se žáky nadanými. Součástí vzdělávací nabídky ZŠ U Nemocnice pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou nápravná cvičení na 1. i 2. stupni. Pokud žák není ve vzdělávacím procesu úspěšný nebo má problémy v chování, škola přijímá opatření a provádí změny v jeho edukaci. ZŠ U Nemocnice již aktivně využívá plány pedagogické podpory. Mají malý tým, který vede zkušená pedagožka, která si dodělala školení jako koordinátorka podpůrných opatření (příplatek 1500 Kč), a která si nastavila dobrý systém spolupráce s ostatními pedagogy. Podle ředitelky mají jasně stanovené kompetence, úkoly a komunikaci a tato nová práce tak nikoho nezahluje.

Výchovná poradkyně ze ZŠ U Nemocnice pomáhá žákům také při **volbě jejich další vzdělávací cesty**. Vyučuje předmět zaměřený na **volbu povolání**, organizuje exkurze do blízkých podniků, navštěvuje se žáky střední školy, spolupracuje s úřadem práce, organizuje besedy se zaměstnavateli.

Vedení ZŠ U Nemocnice se snaží o pedagogické vedení svého učitelského sboru, což se projevuje například hospitacemi ředitelky školy ve výuce. Ročně jich proběhne přibližně 10 a jejich výstup je součástí závěrečné zprávy školy. Učitelům podle jejich slov chybí především dovednosti individualizovat výuku. Bariérou v jejich proškolení je ale nedostatek času (ne každý se chce vzdělávat o prázdninách) či peněz (školení s dobrým lektorem stojí kolem 15 000 Kč a to je pro školu hodně). Do šablon by se rádi zaměřili na podporu žáků ohrožených školním neúspěchem, na speciálního pedagoga a psychologa přímo ve škole. Ředitelka ZŠ U Nemocnice se také důsledně snaží dodržovat pravidla a má na rodiče nároky – když nepošlou dítě do školy, nemá dle svých slov problém do rodiny okamžitě dojet a zjednat nápravu.

Na **ZŠ Tyršova** je srovnatelný **počet žáků se SVP, 27**. Třetina těchto žáků dochází na 1. stupeň, zbylé dvě třetiny pak na 2. stupeň. Většina žáků má poruchy učení, 2 žáci mají poruchy chování, žádný žák není diagnostikován pro sociální znevýhodnění. Dále je zde dle školské matriky 1 mentálně postižený žák, 1 těžce sluchově postižený žák a 2 žáci s více vadami. Podle odhadu ředitele školy je ve škole dalších přibližně 45 žáků, kteří by potřebovali další podporu, ale nemají SVP. Na škole působí 4 asistenti, kteří mají úvazek od 0,75 do 1,0. ZŠ Tyršova disponuje místností, kam se může asistent s dítětem odebrat. Ředitel školy se stavěl poměrně skepticky k šanci vzdělávat na běžné základní škole děti tzv. „za hranou.“ Škola také v minulosti vyřizovala otevření pozice pro romskou asistentku, ta však nakonec do práce nenastoupila. Ze šablon by se rádi získali školního asistenta a psychologa a zaměřili se na čtenářskou gramotnost a doučování. Jinak se škole nepodařilo zatím najít projekt, který by jim na delší dobu zaplatil podpůrné pracovníky (speciálního pedagoga ad.).

Dle zprávy ČŠI ZŠ Tyršova identifikuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Realizace podpůrných opatření spadá do kompetence výchovné poradkyně. **Péče o žáky se SVP však není zajišťována systematicky, chybí metodická podpora třídním učitelům**, kteří zodpovídají za zpracování a realizaci vzdělávání dle individuálních vzdělávacích plánů (dále „IVP“). ZŠ Tyršova dále nabízí na 2. stupni žákům s různými formami poruch učení tzv. dyslektickou ambulanci, kde se snaží o nápravu jejich poruch učení

Na **ZŠ V. Kováře** je **10 žáků s SVP**, z nichž většina má diagnostikované poruchy učení. Na škole působí 3 asistenti o celkovém úvazku 1,2. Dle školské matriky je zde 1 mentálně postižený žák, 1 těžce sluchově postižený žák, 1 autista a 6 žáků se závažnými poruchami řeči. Specifikem školy jsou každoměsíční schůzky s rodiči, pomocí nichž je škola informuje, ale zároveň vtahuje do dění ve škole.

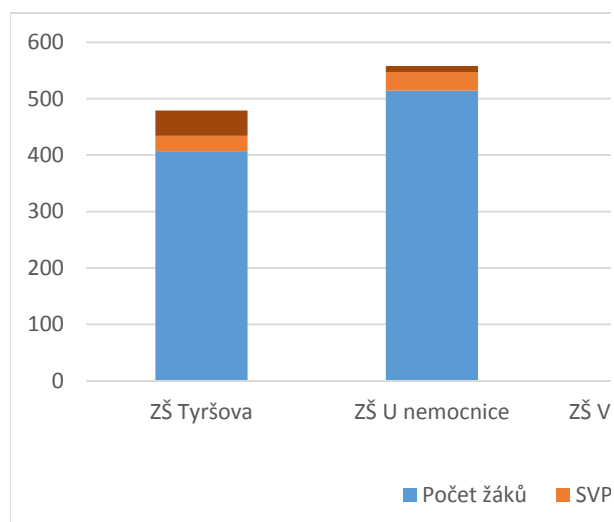
Na **ZŠ Staré Křečany** je **5 žáků se SVP**, z nichž 4 mají diagnostikované sociální znevýhodnění. Na škole působí 3 asistenti. Dle informací paní ředitelky je cca 30 % žáků ze sociálně slabého prostředí. Škola je velmi otevřená vůči integraci, žádné dítě zde není odmítnuto. V minulosti do školy kupř. docházely dvě dívky, kterým byla poradnou doporučena Speciální ZŠ, ve Starých Křečanech však s pomocí asistentů úspěšně dokončily celý první stupeň běžné ZŠ. Škola dále disponuje sociálním asistentem placeným z krajských financí na 0,75 úvazku, který se stará o děti se sociálním znevýhodněním. Sociální asistent s dětmi plní jejich povinnosti, pomáhá jim připravovat aktovky, DÚ, doučuje se s nimi atd. Tato asistence probíhá v prostorách školy. Sociální asistent ale řeší také absence dětí. Pokud nepřijdou do školy, navštíví rodinu a facilituje komunikaci mezi ní a školou. Problémové rodiče (kteří např. neposílají děti do školy) se škola snaží podchytit, zvou je dopisem, což často zafunguje. Jinak kontaktují OSPOD, ale nevyhrožují tím rodinám.

Dále si 2 učitelé ze školy dodělávají speciálně pedagogické vzdělání. Škola také spolupracuje se SVP Jiříkov, s nímž si spolupráci pochvaluje a také s dětským psychiatrem v České Lípě. Škola spolupracuje také s Schrödingerovým institutem, který zde nabízí kroužky, které jsou plné.

Podle paní ředitelky je výhodou jednotřídky kombinované s otevřeností vůči integraci rozvoj vzájemného respektu u dětí. Děti se zde přátelí napříč různými věkovými skupinami a učí se toleranci vůči spolužákům s postižením. Děti jsou rovněž samostatnější, přátelštější. Škola se zapojila do projektu Férová škola, neboť plní principy inkluze.

Pokud jde o žáky s **jinou státní příslušností**, většinou se jedná o žáky z **Mongolska či Vietnamu**. ZŠ U nemocnice navštěvují 3 žáci vietnamské státní příslušnosti a 1 mongolské. ZŠ Tyršova navštěvuje 7 žáků vietnamské státní příslušnosti a 1 mongolské.

Graf č. 10: Zastoupení žáků vyžadujících podporu na ZŠ v Rumburku a Starých Křečanech

Tab. č. 17: Zastoupení žáků vyžadujících podporu na ZŠ v Rumburku a Starých Křečanech

	Počet žáků	SVP (IVP)	SPÚ	SPCH	Sociální znevýh.	PIPP/ nediagnost.	Romové
ZŠ Tyršova	407	27	21	2	0	45	56
ZŠ U nemocnice	514	33	26	2	0	11	5
ZŠ V. Kováře (1.st.)	102	10	9	1	0	0	?
ZŠ Staré Křečany (1.st.)	30	5	?	?	4	0	5-10
ZŠ Pastelka (1.st.)	97	8	?	?	0	0	0
CELKEM	1150	83	?	?	4	56	cca 70

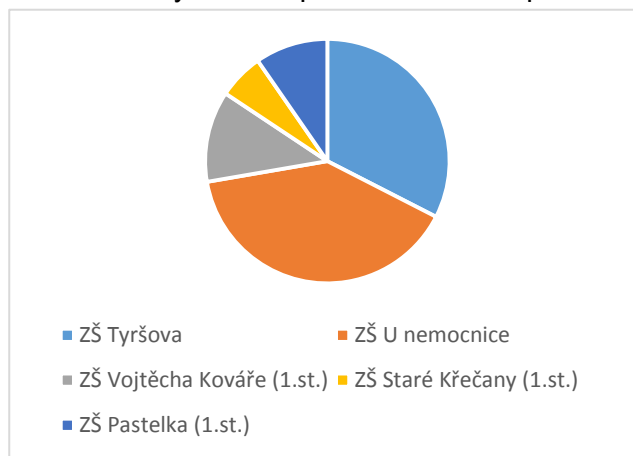
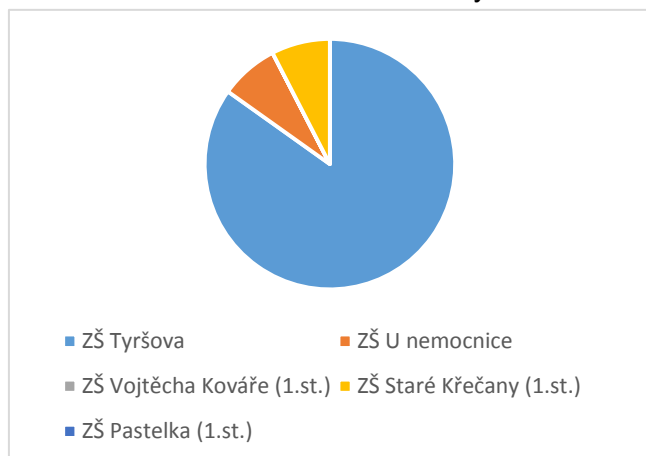
Tab. č. 18: Zastoupení žáků vyžadujících podporu na ZŠ v Rumburku a Starých Křečanech - %

%	Počet žáků	SVP (IVP)	SPÚ	SPCH	Sociální znevýh.	PIPP/ nediagnost.	Romové
ZŠ Tyršova	407	6,6 %	5,2 %	0,5 %	0	11%	13,7 %
ZŠ U nemocnice	514	6,4 %	5,1 %	0,4 %	0	2,1%	1 %
ZŠ V. Kováře (1.st.)	102	9,8 %	8,8 %	1%	0	0	?
ZŠ Staré Křečany (1.st.)	30	16,7 %	-	-	13,3 %	0	17 – 33 %
ZŠ	97	8,2%	-	-	0	0	?

Pastelka (1.st.)							
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Níže uvedená data znázorněná v koláčových grafech výrazněji ukazují, že většina romských žáků na území Rumburku a Starých Křečan dochází na ZŠ Tyršova. Oproti tomu zastoupení

dětí se SVP (IVP) je rovnoměrné mezi 2 velkými školami a procentuálně výrazněji jsou tito žáci zastoupeni na menších, neúplných školách, a to především na ZŠ Staré Křečany.

Graf č. 11: Zastoupení žáků romského etnika na ZŠ v Rumburku a Starých Křečanech

Graf č. 12: Zastoupení žáků se SVP (IVP) na ZŠ v Rumburku a Starých Křečanech

Předčasné ukončování docházky: Na ZŠ v ul. U Nemocnice dochází k předčasnému ukončení docházky v průměru ve dvou až třech případech ročně. Jedná se o případy, kdy žák ani po devíti letech školní docházky neabsolvoval všech devět ročníků ZŠ, nýbrž některé ročníky opakoval. Podle paní ředitelky se nejedná o žáky se sociálním znevýhodněním, ale spíše o žáky se sníženým intelektem. Tito žáci měli možnost si zažádat o 10. rok studia, neměli o to však zájem a raději se chtěli vyučit. Na speciální učební obor se pak prý nemají problém dostat, není však vedená žádná evidence o tom, zda učební obor úspěšně ukončí. Na ZŠ Tyršova k předčasnému ukončení docházky dochází srovnatelně jako na ZŠ U Nemocnice. Ve šk. roce 2015/2016 opakovali některý ročník na ZŠ U Nemocnice 3 žáci, z toho 2 na druhém stupni; na ZŠ Tyršova opakoval jeden žák 3. třídu.

Tab. č. 19: Opakování ročníků a ukončení povinného vzdělávání před 9. třídou

	Opakování ročníků	Ukončení před 9. třídou
ZŠ Tyršova	3 (2 na 2.st), 4 šli dál i s pětkami	3 (v 8. ročníku)
ZŠ U nemocnice	1 (ve 3.třídě)	3 (1 v 7. třídě a 2 v 8.tř.)
ZŠ Vojtěcha Kováře (1.st.)	0	-
ZŠ Staré Křečany (1.st.)		-
ZŠ Pastelka	0	-

(1.st.)

Následující tabulka představuje **personální kapacitu, poradenské pracovníky a volnočasové aktivity na jednotlivých školách**. Pokud jde o pokrytí škol asistenty, zejména u menších škol se ukazuje jako dostatečné. Dvě větší školy mají srovnatelný počet asistentů, ale ve větších úvazcích. Problém, se kterými se některé ZŠ potýkají, spočívá v tom, že PPP určí asistenta úvazkem pouze na dobu školní výuky, ale o dítě se již nemá kdo starat během odpolední družiny nebo kroužků, což působí jako problém. Dále je problematické sehnat kvalitního asistenta – podle některých škol jsou absolventi rekvalifikačního kurzu většinou pro práci s dětmi nevhodní. Potvrzuje to zkušenost ZŠ Tyršova, která zaměstnala 2 asistenty přes SÚPM. Školy na výběr asistentů a jejich kvalitu kladou velký důraz. Na školách je patrný pokrok ve spolupráci učitelů s asistenty – dříve se učitelé asistentů báli, ale nyní je již přijímají. ZŠ Tyršova absolvovala školení metodiky vedení asistentů pedagoga.

Vedle asistentů na ZŠ U nemocnice pracují 2 učitelé s magisterským vzděláním ve speciální pedagogice a ti jsou schopni poskytovat ostatním učitelům rady a společně řešit vzdělávání žáků se SVP. Přesto ale ředitelka ZŠ U Nemocnice pojmenovává, že jim zkušený speciální pedagog chybí. V tomto kontextu se jeví zajištění poradenským a podpůrným personálem jako nedostatečné na ZŠ Tyršova. Jsou zde 4 asistenti a žádný speciální pedagog ani psycholog. Právě nedostatek školních psychologů (byť by o ně školy měly zájem) i speciálních pedagogů se jeví jako trnem v botě rumburských škol. Ředitelé uváděli, že i přes jejich snahu se nedaří do pohraničí přitáhnout pracovníky, kteří by zde pracovali jako psychologové. Podle informací PPP většímu počtu psychologů a speciálních pedagogů nepřál krajský odbor školství. Pokud jde o nabídku volnočasových aktivit, všechny školy nabízejí dostatečnou a pestrou nabídku aktivit, a to i na menších, neúplných školách.

Problémem je další vzdělávání pedagogů, protože do regionu kvůli jeho odlehlosti nechtějí vzdělávací agentury jezdit a cesta do Děčína či do Ústí nad Labem je pro pedagogy časově náročná.

Tab. č. 20: Pedagogové, poradenští pracovníci a volnočasové aktivity

	Počet pedagogů	Počet asistentů	Speciální pedagog	Psycholog	Volnočasové aktivity
ZŠ Tyršova	30	4 lidé (úvazek 0,75 nebo 1,0)	0	0	Ano, dostatečné (hudba, VV, sport, logopedie, EVVO, doučování, jazyky, pracovníky, nápravy poruch učení)
ZŠ U nemocnice	13 – 1.st 19 – 2.st.	5 lidí (úvazky 4 x 0,75 + 0,5)	2 učitelé s Mgr. spec.ped.vzděláním	0	Ano, dostatečné (hudba, VV, sport, jazyky, čtenářství, logopedie, žákovský parlament, školní časopis, pracovníky, EVVO, doučování, nápravy poruch učení)
ZŠ Vojtěcha	7	3 lidé (úvazek 1,2)	1 učitelka se spec.ped.	0	Ano, dostatečné (hudba, sport,

Kováře (1.st.)			vzděláním		logopedie)
ZŠ Staré Křečany (1.st.)	3	3 lidé	0 (2 učitelé si dodělávají spec.ped. vzdělání)	0	Ano, dostatečné (jazyky, logopedie, turismus, pracovky, EVVO, hudba)
ZŠ Pastelka (1.st.)	8	3 lidé (úvazky 0,75 + 2x0,5)	0	0	Ano, dostatečné (hudba, VV, sport, pracovky, EVVO, jazyky)

Personální situaci na ZŠ Tyršova ilustruje také inspekční zpráva z inspekce ČŠI, která na škole proběhla na začátku roku 2015. Podle ní jsou na ZŠ Tyršova výkonem specializovaných činností (výchovný poradce, dvě koordinátorky ŠVP, koordinátor environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále „EVVO“), školní metodik prevence (dále „ŠMP“) a koordinátor informačních a komunikačních technologií (dále „ICT“) pověřeni pedagogové bez absolvování specializačního studia.

Historie již realizovaných opatření (projekty, apod.)

Rumburské školy jsou zapojeny do řady projektů a aktivit, které mají za cíl zkvalitnit výuku, kterou poskytují svým žákům. Každá škola uvádí projekty ve své výroční zprávě na různých úrovních (dlouhodobé projekty od MŠMT vs. jednorázové sportovní soutěže). Doporučuji, aby část výroční zprávy školy byla určena jednotně od zřizovatele. To umožní porovnání údajů mezi školami, do jakých projektů se škola zapojuje.

ZŠ U Nemocnice:

- Mediace do škol (Agentura pro soc. začleňování) - V květnu 2016 se ZŠ Tyršova i ZŠ U Nemocnice zapojily do pilotního projektu (10 škol v ČR) Úřadu vlády – Agentury pro sociální začleňování „Mediace do škol“, v jehož průběhu se dva pedagogové zúčastní 100 hodinového mediačního výcviku a 8 žáků II. stupně absolvuje 48 hodinový kurz peer mediátora.
- Česko-německý fond budoucnosti: Společně bez hranic, Prázdninový adrenalin v cizím jazyce, Aktivní pohyb a jazyk partnerů, Partnerství pokračuje
- MŠMT: Informační centra digitálního vzdělávání, Rozvoj čtenářství a cizích jazyků v ZŠ Rumburk, Rozvoj technického vzdělání a manuální zručnosti, Hodina pohybu navíc
- ZŠ U Nemocnice byla od MŠMT vybrána mezi 21 pilotních škol soustavné podpory občanského vzdělávání na školách. Cílem pokusného ověřování je na pilotních školách ověřit systém zavádění **žakovských parlamentů** (CEDU) a vytvořit na nich konzultační centra pro podporu dalších škol v budoucnu

ZŠ Tyršova:

- Mediace do škol (Agentura pro soc. začleňování) – viz výše
- Primární prevence – Jak vyhrát sám nad sebou (prevence abúzu návykových látek, šikany, rasismu ad.) a Řešíme to společně

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Zdravá škola – síť škol podporujících zdraví, a to po stránce fyzické i psychické.

V současnosti se škola staví k projektu kriticky, protože postrádá metodickou podporu a přináší administrativní zátěž, která se ale nepromítá do efektivnějších procesů

- Dotyková zařízení ve výuce, Škola s rozhledem výzva č. 56 (čtenářské dílny) a Aktivní škola výzva č. 57 (blended-learning a dílny)

ZŠ V. Kováře:

- Zdravé zuby, Veselé Zoubky, Ovoce do škol a další menší akce a soutěže

ZŠ Staré Křečany:

- Férová škola – projekt od Ligy lidských práv je zaměřený na podporu společného vzdělávání všech dětí bez ohledu na jejich intelektové možnosti, fyzické dispozice či sociální zázemí.
- Čtení pomáhá
- Výzva č. 56 (čtenářské dílny) a Aktivní škola výzva č. 57 (blended-learning a dílny)
- Do budoucna by škola chtěla zrekonstruovat půdu školy a zřídit tak komunitní centrum s nabídkou volnočasových aktivit pro děti, mládež i dospělé

Městský preventivní tým

Přibližně ve šk. roce 2014/2015 byl v rámci grantového programu vytvořen a začal pracovat preventivní tým, který na svých jednáních projednává konkrétní problémy jednotlivých škol v oblasti primární prevence a přijímá opatření k výskytu negativních jevů. Vedle toho jsou školy v Rumburku také v rámci dotačního řízení Ústeckého kraje „Prevence rizikového chování v Ústeckém kraji“ díky projektu „Řešíme to společně III“ opakovaně příjemci financí, jejichž cílem je organizace dvoudenního pobytového semináře pro všechny základní a střední školy v Rumburku v oblasti řešení a pohledu na rizikové jevy a vytvoření týmů primární prevence. Preventivní tým se schází jednou za rok na 2denním setkání, často s externím lektorem (např. na téma klima školy). Členy týmu jsou obě velké ZŠ, gymnázium, obchodní akademie, ZŠ speciální a SOŠMGP. Jedním z výstupů preventivního týmu je také preventivní program města Rumburk, který určuje pro všechny školy na území města stejná témata preventivních programů v jednotlivých ročnících: 1. ročník - Prevence obtěžování; 2. ročník - První pomoc; 3. ročník - Dopravní výchova; 4. ročník - Šikana, kyberšikana; 5. ročník - Poruchy příjmu potravy; 6. ročník – Závislosti; 7. ročník - Rizikové sexuální chování; 8. ročník - Rasismus, xenofobie; 9. ročník - Trestní právo.

Absence

Na ZŠ Tyršova je poměrně vysoký počet neomluvených hodin (456) za jeden školní rok. Pro porovnání, na ZŠ U Nemocnice se číslo pohybuje mezi 30-40 neomluvenými hodinami ročně v posledních letech. Dle výroční zprávy ZŠ Tyršova se žáci romského původu podíleli na 333 neomluvených hodinách ze 456 celkem. Všechny neomluvené absence nad 8 hodin za měsíc byly oznamovány odboru sociálních věcí MěÚ Rumburk, proběhla jednání se zákonnými zástupci ve škole. Obv. odd. Policie ČR Rumburk škola hlásila případy nad 25 neomluvených hodin. Jejich počet roste (jeden ve šk. roce 2014/15, 8 ve šk. roce 2015/16). Žákům byly pedagogickými radami za neomluvené absence schváleny kázeňské postihy, které škola zpřísnila.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZŠ V. Kováře musí také u některých žáků přistoupit ke zvýšenému dohledu nad docházkou a omlouváním nepřítomnosti žáků. Vždy

ale s úspěchem sází na osobní úzký kontakt se zákonnými zástupci, který vede ke zlepšení situace bez nutnosti užší spolupráce s OSPOD či lékaři. Komunikace s OSPOD ale samozřejmě probíhá. Velkou roli zde hraje pevný, důsledný, ale partnerský přístup vedení školy. ZŠ U Nemocnice vedle úzké spolupráce s rodiči spolupracuje také s dětskými lékaři a díky tomu se i této škole daří držet omluvenou i neomluvenou absenci na výši, která neohrožuje úspěšnost žáků ve vzdělávání.

Přípravná třída, předškolní příprava, mateřská centra

Přípravné třídy mají v současnosti ZŠ v Jiříkově (8 žáků), ZŠ TGM Šluknov (15 žáků) a ZŠ Krásná Lípa (poprvé otevřená v šk. roce 2015/16, 11 žáků). Do školního roku 2014/15 byla přípravná třída také v Mikulášovicích (6 žáků), ale pro nedostatečný počet zájemců se v dalších letech již neotevřela.

V současnosti v Rumburku **není žádná přípravná třída**, protože ani na ZŠ U nemocnice, ani na ZŠ praktické nenalezli dostatečný počet žáků (10) pro otevřená této třídy, která měla být určena primárně pro děti s odkladem a děti ze sociálně slabých rodin (přípravné třídy jsou zadarmo). Na ZŠ U Nemocnice se sešlo 7 dětí a ředitelka tvrdí, že přípravou třídu zkusí příští rok otevřít znovu. Primárně chce cílit na děti s odkladem.

Pokud jde o **jiné formy předškolní přípravy**, tak ZŠ V. Kováře před zápisem do prvního ročníku realizuje vlastní projekt Školička pro předškoláky, do kterého jsou zapojeni žáci školy. Pokračuje již pátým rokem a mezi rodiči má velký ohlas. Probíhá celý leden vždy jedno odpoledne v týdnu.

Oblastní Charita v Rumburku provozovala do 31.12.2015 **předškolní klub Předškoláček**, jehož posláním bylo řešit situaci dětí v předškolním věku (3-7 let), které přicházely do ZŠ z nepodnětného prostředí či SVL. Program byl zaměřen především na romské děti s cílem zvýšit šanci na úspěšné zahájení školní docházky v ZŠ. Klub byl v provozu každý den od 6:30 do 12:00 v centru Rumburku, služba byla bezplatná, rodiče se podíleli pouze poplatkem 100 Kč na dítě na měsíc na nákup svačin. V roce 2015 bylo v klubu přihlášeno 36 dětí, z nichž 20 bylo romské národnosti, 6 vietnamské a 10 české. Průměrná denní návštěvnost klubu byla 10 dětí.

Na aktivitu předškolního klubu Předškoláček navázal v roce 2016 Schrödingerův institut, který v prostorách bývalé České spořitelny v Komenského ulici provozuje **předškolní klub Koťátko**. Předškolní klub je provozován SVČ Schrödingerův institut. Klub je určen primárně pro sociálně slabší rodiny a navštěvuje ho řada romských dětí, což potvrzovali i oslovení rodiče. Dále do klubu dochází také některé děti vietnamské národnosti, ty však nepochází z rodin se socioekonomickými problémy. Klub je určen pro děti od 2 let, na 3 hodiny denně. Zájem o služby předškolního klubu údajně roste. V současnosti ho navštěvuje mezi 10 až 15 dětmi. Jedná se většinou o děti ohrožené sociálním vyloučením, z nepodnětného prostředí. Služba je bezplatná, rodiče se podílejí pouze poplatkem 100 Kč na dítě na měsíc na nákup svačin.

U dětí, které pochází ze sociálně slabých rodin, se klade zvýšený důraz na flexibilní přístup (rodiče mohou přijít kdykoliv), ale také na pravidelnou docházku. Pokud děti do klubu nechodí, snaží se jeho pracovníci zjistit další informace o důvodech absence. Důvodem může být nejčastěji nemoc dítěte, ale někdy též fakt, že rodiny nemají pro děti vhodné oblečení a obuv, kupř. holínky do deště. Dalším důvodem absence může být nedostatek návyků – kupř. vstávání v ranních hodinách ještě před východem slunce je pro některé romské rodiny obtížné.

Salesiánský klub mládeže provozuje v Rumburku i Jiřikově **mateřské centrum Kotátko**. Shoda jmen s aktivitami Schrödingerova institutu je náhodná. Centrum je otevřeno všem sociálním vrstvám i národnostním menšinám. Jeho cílem je poskytnout možnost matkám a dalším rodinným členům získávat nové podněty, vzdělání, relaxovat, překonat sociální izolaci během rodičovské dovolené atd. MC klade důraz na aktivitu rodičů a na to, aby se aktivně zapojovali do dění v centru. Pracovníci centra se snaží posilovat rodičovské vědomosti a kompetence rodičů dětí (především) ve věku 0-6 let a předcházet sociálnímu vyloučení rodin. Centrum nabízí přednášky, besedy, společné aktivní prožitky. Centrum je otevřené 3x týdně v Rumburku a jednou týdně v Jiřikově. Do aktivit se zapojilo 3146 účastníků, centrum pracovalo s 37 rodinami s 52 dětmi. V minulosti ve městě působilo i MC Větrník, které ale muselo dle informací uvedených na jejich webu svou činnost v roce 2015 ukončit z důvodu personálních změn v rámci mateřského centra.

Speciální ZŠ a Praktická škola Rumburk, přechody na ZŠ praktickou

V rámci tohoto subjektu na Dobrovského náměstí v Rumburku se nachází speciální ZŠ, praktická škola, praktická škola jednoletá a přípravná třída. I když je na škole největší podíl žáků z Rumburku, škola je spádová a dojíždí či v minulosti do ní dojížděly děti z Mikulášovic, Chřibské, Rybníště, Starých Křečan či Jiřikova. Od 1. 9. 1998 do 31. 12. 2012 bylo součástí školy Speciálně pedagogické centrum. Od 1. 1. 2013 spadá Speciálně pedagogické centrum pod Speciální základní školu a Mateřskou školu Děčín. Škola má bezbariérový přístup, z přízemí je do 1. patra vybudovaná šikmá schodišťová plošina pro imobilní žáky. Kapacita školy je 106 žáků, v době výzkumu v listopadu 2016 bylo na škole 59 žáků. Škola má v současnosti **3 třídy v režimu praktické ZŠ, 2 třídy speciální základní školy, a jednu třídu praktické školy jednoleté** (od školního roku 2012/2013 nově otevřené střední vzdělávání). Družina slouží také jako klub pro dojíždějící žáky.

Škola informace o sociální situaci rodin žáků neeviduje. Ředitel se domnívá, že žáky by měl označit jako sociálně znevýhodněné sociální odbor, dle jeho názoru toto nepatří k pravomocem a kompetencím ředitele školy. Podle informací MěÚ bylo v roce 2013 na škole 45 romských žáků, tedy 57 % všech tehdejších žáků na škole. Na škole nejsou žádné hraniční případy, tj. děti, které by adekvátní podporou mohly být vzdělávány na běžné školy. Podle slov pana ředitele Šamši je dnes praxe nechávat děti v hraničním pásmu na základních školách.

Speciální základní škola: Speciální základní škola vzdělává všechny žáky od 1. 9. 2010 podle školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální. Ve školním roce 2016/2017 vzdělává 20 žáků. Před třemi lety bylo na této škole 14 žáků, jejich počet tedy stoupl. Děti chodí do speciální základní školy po celou dobu školní docházky, k přechodům z jiného typu škol dochází spíše vzácně.

Praktická škola: Škola v současné době vzdělává ve třech třídách na 1. a 2. stupni celkem 29 žáků. **Před třemi lety bylo v Praktické škole přibližně o 20 žáků více, před dalšími 4**

pak o dalších 20 více. Jejich počet postupně klesá. Jak uvádí zástupci ZŠ

Tyršova i ZŠ U nemocnice, za posledních 4 až 5 let od nich nikdo na ZŠ praktickou neodešel. Na druhou stranu ředitel ZŠ Tyršova pojmenoval ochotu své žáky, kteří na běžné ZŠ selhávají, na ZŠ praktickou posílat, ale kvůli postoji PPP to již není možné. Dle informací PPP se daří desítky dětí s LMP, které v současnosti ve Šluknovském výběžku jsou, podporovat a začleňovat na běžné ZŠ, které si na to prý zvykly. I když si rodič přeje přechod dítěte na ZŠ praktickou, poradna před tím musí navrhnout podpůrná opatření. Další příčinou klesajícího počtu žáků jsou speciální třídy na ZŠ Krásná Lípa a ZŠ Chřibská, které k sobě stáhnou děti, které by možná jinak šly do ZŠ praktické v Rumburku.

Většina dětí přichází do Praktické školy z běžných ZŠ v 2 - 3. ročníku a také v 6. ročníku, kdy děti nezvládají nároky 2. stupně běžné ZŠ. K přechodům žáků zpět do základních škol nedochází, podle zkušeností pana ředitele Šamší k tomu došlo jen ve dvou případech před více než deseti lety a tento pokus nebyl hodnocen jako úspěšný. Pan ředitel se domnívá, že přechod zpět do běžné ZŠ není pro žáky Praktické školy z více důvodů vhodný. Po ukončení Praktické školy asi polovina žáků nepokračuje v dalším vzdělávání. Tito bývalí žáci se po skončení školní docházky přihlásí na Úřad práce. Asi 50 % bývalých žáků pokračuje v dalším vzdělávání na učilištích, nejčastěji ve Varnsdorfu a Šluknově na dvouletých učebních oborech. Jejich další vzdělávací kariéru škola nesleduje.

Přípravná třída: Na ZŠ praktické a speciální se od 1.9.2010 nacházela přípravná třída. Nyní se již neotevřela. Jednalo se o jedinou přípravnou třídu v Rumburku. Procento žáků, kteří pokračovali z přípravné třídy rovnou na ZŠ praktickou, nepřesáhlo v minulosti 5%.

4.3.4 Střední školy

Shrnutí hlavních zjištění kapitoly

Gymnázium je naplněno z 89 %, SOŠMGP z 57 % a SZŠOA z 38 %. Na všechny školy dochází žáci s SVP (10-15) a nižší jednotky romských žáků, ale jsou častěji ohroženi školním neúspěchem. Střední školy využívají stipendia pro romské a sociálně slabé žáky. Velkým problémem je skrytá absence žáků, školám chybí spolupráce s obvodními lékaři. SZŠOA oceňuje spolupráci s etopedy a psychology SVP Jiříkov. Před několika lety působila v Rumburku Střední odborná škola managementu a práva s.r.o., která se zaměřovala na romské žáky, ale v roce 2015 ukončila v Rumburku činnost. Příčinou byly finanční problémy (neplacení nájemného), nekvalifikovaný personál školy a odcházející studenti.

V Rumburku se nachází celkově čtyři střední školy, které jsou zřizované Ústeckým krajem. Dále byla v Rumburku také jedna soukromá SOŠ. Na střední školy v Rumburku dochází žáci z Rumburku, Starých Křečan i širšího okolí, zejména Šluknovského výběžku. Relativně velké zastoupení středních škol je v obci s pouhými necelými 11 000 obyvateli značnou výhodou – za vzděláním není potřeba daleko dojíždět. Nabídka studijních oborů nicméně ne zcela koresponduje s druhem práce, která je v regionu dostupná. Místní obyvatelé často své děti posílají na studium bez předchozího důkladného zvážení, zda po absolvování daného oboru najdou uplatnění. Mládež tak často končí na Úřadu práce ve velmi mladém věku. Pro romské

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

žáky zároveň existují dotace a různá stipendia poskytovaná MŠMT, jimiž lze náklady spojené se studiem na střední školy hradit.

Problémem při volbě střední školy jsou nízké ambice žáků. Ty se často přenášejí z rodičů na děti, např. u rodičů, kteří sami absolvovali ZŠ praktickou. U mladých lidí, a to především ze SVL tak je patrný nedostatek vzorů, které by je mohl vést k rozvoji svého potenciálu a ambicí.

Přechody na střední školy: V současné době, kdy střední školy v celém Česku svádí boj o studenty, se na střední školu běžně dostávají všichni absolventi základních škol, dokonce i včetně těch, kteří povinnou docházku na ZŠ ukončili předčasně. To potvrzuje i pan ředitel Růžička a paní ředitelka Bušková. Děti z rumburských základních škol přechází na obchodní akademii, střední zdravotnickou školu, SOŠ mediální grafiky a polygrafie, nebo též na střední lesnickou školu ve Šluknově. Mezi žáky se sociálním znevýhodněním (často právě Romy) patří k oblíbeným Střední škola Varnsdorf, která je spojená s Vyšší odbornou školou a nabízí pestroutu paletu vyučovacích oborů.

Úspěšnější děti ze ZŠ Tyršova i ZŠ U Nemocnice odchází na rumburské gymnázium. Podle paní ředitelky Buškové většina dětí zůstává na SŠ v Rumburku. Ani jeden z ředitelů nevnímá v posledních letech výrazný vzrůst zájmu o učňovské obory. Oblíbené jsou sice obory jako kuchař, číšník, mechanik seřizovač, kadeřnice, či automechanik, ale většina žáků stále odchází na maturitní obory. Zároveň však existuje i poměrně vysoký počet dětí, které již po základní škole na dalším stupni vzdělávání nepokračují, nebo případně střední školu či učňovský obor vzdají v prvním pololetí prvního ročníku. O těchto neúspěšných případech si však základní školy žádnou evidenci nevedou. Doporučujeme doplnit výroční zprávy škol zřizovaných městem Rumburk i o údaje o tom, na jaké typy SŠ odcházejí žáci po ukončení povinné školní docházky.

Gymnázium Rumburk

Kromě gymnázia ve Varnsdorfu je gymnázium v Rumburku jediným gymnáziem v Šluknovském výběžku. V době výzkumu studovalo na gymnáziu v Rumburku 402 studentů (kapacita 450 studentů naplněnost 89 %). Gymnázium má 5 žáků se SVP, konkrétně se specifickými poruchami učení. Další 2 žáci jsou podporováni skrze Plán pedagogické podpory. Gymnázium také navštěvuje přibližně 10 romských žáků, z nichž 2 využívají stipendia od MŠMT. Jedna romská studentka ze školy odešla, protože nezvládala nároky školy. Žádosti o uvolnění z placených exkurzí jsou v jednotkách studentů. Nikdo není diagnostikován jako sociálně znevýhodněný. Předčasné ukončení docházky či opakování ročníků se pohybují v jednotkách, od 1 do 3 žáků ročně. Na škole nepůsobí asistent pedagoga ani speciální pedagog, za to na 20 hodin týdně do školy dojíždí školní psycholog z Děčína, který je k dispozici žákům, (např. v případě školní neúspěšnosti), pedagogům i rodičům. Ve škole je dle ředitelky hodně Vietnamců, Mongolů a Ukrajinců, s nimiž dříve bylo obtížné porozumění, ale dnes už je situace lepší. Pro studenty z 9. tříd ZŠ nabízí gymnázium tzv. dorovnávací třídy, aby srovnali znalosti s žáky z nižšího gymnázia.

Někteří pedagogové a žáci gymnázia jsou ve svém volném čase zapojeni do aktivit Akademie příslibu, což je školní klub a středisko volného času při Biskupském gymnáziu ve Varnsdorfu. Akademie příslibu nabízí desítky sportovních, kulturních, uměleckých a vzdělávacích aktivit, které z velké většiny nabízí sami pedagogové. Jde o prostor podnětného prostředí mimoškolních aktivit, který vychází z principů Promise academy. Program klade důraz na rozpoznávání vlastních předností a vloh. Akademie není určena jen

pro žáky BG Varnsdorf, ale je otevřená i dalším zájemcům z ostatních škol. Většina aktivit se ale odehrává ve Varnsdorfu.

SOŠ mediální grafiky a polygrafie

Na této SOŠ v současné době studuje 194 studentů (kapacita 340 studentů, naplněnost 57 %), z nichž je 10 romského etnika. Dle ředitele sice mají slabší prospěch, ale do školy chodí a nejsou s nimi problémy. Oproti poslednímu výzkumu v Rumburku se jedná o nárůst – v roce 2013 na tuto školu nechodil žádný romský student. Škola má problémy se skrytým záškoláctvím, a to především u žáků starších 18 let. Delší absence chtějí potvrzovat od lékaře, ale ne každý v Rumburku je ochoten se školou spolupracovat. Příčiny vidí vedení školy v lenosti, nezájmu o školu a také v užívání marihuany a alkoholu. Dle průzkumu školy zkusilo 20 % žáků marihuanu a 53% alkohol.

Škola žákům poskytuje příspěvek na dojíždění od Ústeckého kraje, který ale je pro dojíždějící ze vzdálenosti nad 40 km. Vypadává z toho tak téměř celý Šluknovský výběžek. Škola se také zapojuje do retrostipendií Albatros (žáci s jedním z rodičů bez základního vzdělání) – v případě dobrého prospěchu a kázně žáci získávají 1000 Kč měsíčně. Škola také podala žádost na 3 romská stipendia.

Na škole je 13 integrovaných žáků s IVP, 2 žáci mají dětskou mozkovou obrnu. 35 žáků má poruchy učení. Na škole kriticky chybí psycholog nebo speciální pedagog, podporu pro žáky se SVP řeší škola sama, na základě zkušeností učitelů. PPP na ně z jejich úhlu pohledu nemá kapacitu, chodí pouze do 1. ročníku tříd na seznamovací programy.

Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie

Na této střední škole, v rámci které jsou sloučeny dva studijní obory, studuje celkově 230 studentů (kapacita 600 studentů, naplněnost 38 %). Škola kromě denního maturitního studia nabízí také tříletý učební obor „ošetřovatel“, na který se údajně často hlásí Romové. S uplatněním na trhu práce přímo po absolvování SŠ mají největší úspěch absolventi zdravotnické školy, neboť v regionu Šluknovského výběžku je velké množství ústavů zdravotní péče, dále je v obci nemocnice atd. Absolventi OA, kteří nepokračují v dalším studiu, mají naopak s uplatněním větší obtíže.

Na školu dochází 15 žáků s IVP, z nichž 2 žákyně mají vadu zraku a 10 žáků má poruchy učení. Integrace těchto žáků je pro školu již běžná a není to pro ně náročný proces. Vedení školy je ochotno vycházet vstříc rodinám studentů ze sociálně slabého prostředí a respektují, že nemají určité dovednosti a návyky (např. omlouvání nepřítomnosti). Osm žáků získává podporu pro romské žáky, z čehož kryjí učebnice, dopravu či obědy. Ročně z programu cca 2 žáci vypadnou, protože nezvládnou dodržovat jeho nároky. Efekt tohoto grantového programu vidí ředitel v tom, že žáci chodí do školy a nemají špatné známky, ale víc nic.

Škole se osvědčila spolupráce se **Střediskem výchovné péče v Jiříkově (při DD), která škole supluje absentujícího školního psychologa**. Na škole byla problematická třída, k níž z Jiříkova poslali psychologa, po jehož intervenci se třída zklidnila. O SVP se dozvěděl z informačního mailu. Další intervence u žáků ohrožených školním neúspěchem je především osobní pohovor učitele či ředitele. Etnické konflikty ve škole nejsou časté, ředitel se s nimi setkal za poslední 4 roky dvakrát, spor byla na úrovni „Ona je cikánka, ona mi to vzala.“ Dvakrát se za tu dobu také setkal s otázkou, zdali do školy chodí Romové.

Škola má problémy se skrytým záškoláctvím podobné jako SOŠMGP. Pokud jde o aspirace a ambice studentů, nejvíce je baví a motivují praxe, pokud mají o obor zájem. Pravidelně berou studenty na exkurze, pokud se podaří najít organizace, které jsou tomu otevřené. Na

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

škole experimentovali s žákovským
parlamentem, ale od žáků nebyl zájem.

Stejná demotivace je prý patrná i u zástupce studentů ve školní radě a v důsledku i po projektu Porad' radnímu od Úřadu vlády ČR, kdy měli žáci navrhnout návrhy pro radu města.

Střední odborná škola managementu a práva s.r.o.

V minulosti se v Rumburku nacházela také soukromá střední škola. Škola se otevřeně prezentovala jako romská a byla otevřená různým nestandardním formám studia. Byla koncipována jako čtyřleté denní studium pro absolventy základní školy, kteří mohli přicházet i ze 7. ročníku, což školu v mnoha očích diskreditovalo. Počet žáků školy se pohyboval mezi 30 a 40 žáky ve všech ročnících.

Škola nabízela čtyřleté maturitní obory: hotelnictví a turismus, pedagogika volného času, sociální péče - sociální činnost pro etnické skupiny, ekonomika a podnikání, prodavačské práce. Jak uvádějí dosud funkční internetové stránky, škola byla určena pro:

„zejména pro žáky pocházející z romské komunity, kteří chtějí získat úplné střední odborné vzdělání ukončené maturitní zkouškou a pracovat v oblasti sociální pomoci romským komunitám i jednotlivcům, a to jak na úrovni orgánů státní správy a samosprávy s územní působností, tak v různých organizacích a sdruženích veřejnoprávního i soukromého charakteru. Nevylučuje se však studium i jiných zájemců.“

Škola měla několik ročníků absolventů, v každém ročníku bylo mezi 7 – 11 absolventy. Z těchto absolventů byla vždy přibližně polovina Romů, kteří si následně byli schopní najít práce či pokračovat v dalším studiu. Škola bojovala s nálepkou „cigánského hnízda“ a s předsudky rodičů, kteří se báli na ni dávat své děti. Škola nakonec v roce 2015 v Rumburku ukončila činnost. Své pobočky v Praze, Brně, Jihlavě a Karvině provozuje dále. Dle informací MěÚ Rumburk byly důvodem finanční problémy (neplacení nájemného), nekvalifikovaný personál školy a odcházející studenti.

4.4 Volný čas

Shrnutí hlavních zjištění kapitoly

Na území města působí dvě NZDM (Charita a Salesiánský klub mládeže), cílí na ohroženou mládež, dále DDM a SVC Schrödingerův institut. Volnočasová nabídka především pro děti školního věku (6-15) je dostatečná. Docházka dětí z SVL do DDM není velká. Schrödingerův institut oproti tomu nabízí vedle volnočasové nabídky také řadu programů cílených na rodiny ohrožené sociálním vyloučením (např. projekt Kočičí akademie na ZŠ U Nemocnice). Problematickým místem Rumburku jsou jeho hřiště, a to jak těch pro nejmenší děti a jejich rodiče, tak těch pro starší děti a mládež. Ve městě chybí dostatek volně přístupných, kvalitních, bezpečných a zrekonstruovaných míst, kam by mohly rodiny s dětmi či mládež vyrazit. Ve městě je znatelná absence volnočasového využití mládeže především ve věku 15 let a starších. Ve městě je pro ně nuda a mrtvo. Část žáků SŠ ve městě jede hned po škole domů, protože, jak uváděli, nic je tam nedrží. Ocenili by, kdyby např. byl ve městě hudební klub, kde by se hrála hudba pro mladé a nejen oldies párty pro starší dospělé. Ve městě také chybí studentský klub s volnějším režimem, který zanikl po přerodu toho původního v NZDM pod Salesiánským klubem mládeže.

Volnočasové aktivity v Rumburku a Starých

Křečanech nabízí samotné školy (řada kroužků a klubů, viz výše). Školy dále nabízí školní družiny, a to za poplatek 50 Kč za měsíc. U všech škol lze sledovat velkou naplněnost družin a lze proto jen doporučit navyšování jejich kapacity. Dalšími důležitými poskytovateli volnočasových aktivit jsou sportovní oddíly (fotbal, rugby, plavání, atletika), Skaut, turistika, dobrovolní hasiči a další. Detailní seznam poskytovatelů neformálního vzdělávání je níže. V kontextu začleňování dětí ze SVL je pro tento výzkum relevantní především činnost NZDM (Charita a Salesiánský klub mládeže) a DDM Rumburk a SVČ Schrödingerův institut. Dále část studentů gymnázia Rumburk dojíždí za některými aktivitami Akademie příslibu (viz výše u gymnázia) do Varnsdorfu či je spolu s pedagogy organizují v Rumburku.

Žijeme spolu (Charita Rumburk) je nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ve věku 6 – 26 let. Jeho posláním je poskytovat dětem i mládeži v nepříznivé sociální situaci pomoc, podporu a podmínky, které je vedou k samostatnosti a pozitivní změně v jejich životech. Služby jsou zde poskytovány ambulantní, bezplatnou formou na principu snadné dostupnosti. Provoz je zajišťován v budově v Sukově ulici 24, v těsném sousedství služebny Městské policie Rumburk, což může být pro některé členy cílové skupiny vnímáno jako bariéra. Otevřeno je každý všední den od 13:00 do 18:00 kromě čtvrtka. Ten je vyhrazen na interní práci týmu NZDM. V roce 2015 NZDM evidovalo 2453 návštěv 126 uživatelů, z nich bylo 59 žen a 67 mužů. Denně NZDM navštíví cca 20 klientů. Dříve byla převažující etnicita klientů romská (ve srovnání s převážně majoritní klientelou NZDM Zavináč), dnes je poměr majorita : Romové 50:50. Polovina klientů je ze ZŠ praktické, druhé polovina je většinou ze ZŠ Tyršova. Nejčastější témata, která pracovníci s klienty řeší, jsou vztahové problémy (s rodiči i vrstevníky), chování na sociálních sítích, návrat z DD, zaměstnání, trávení volného času, či doučování a psaní úkolů. To ale podle ústní informace Charity i statistiky frekvence činností není tak časté, děti samy si o to neřeknou. Aktivity NZDM zahrnují především dílny různých zaměření - hudební, taneční, výtvarnou, truhlářskou či dramatickou, sportovní či vaření. Nejčastější je hudební, výtvarná a taneční dílna a preventivní výchovné akce. NZDM pravidelně prezentuje své aktivity na ZŠ U Nemocnice (např. návštěva žáků v NZDM spojená s hrami a programem v rámci Týdne nízkoprahu), na MŠ V podhájí, na ZŠ Pastelka. Podobná osobní forma prezentace NZDM chybí na ZŠ Tyršova či ZŠ V. Kováře. Na ZŠ Tyršova se dokonce pracovníci NZDM setkali s názorem, že s Charitou škola spolupracovat nebude. To je negativní, s přihlédnutím k tomu, že především ZŠ Tyršova navštěvuje řada dětí ze SVL a osobní setkání s pracovníky a NZDM zvyšuje šanci, že žáci využijí v případě potřeby jeho služby. NZDM, potažmo Charita spolupracuje také s PPP a SPC, kdy jejich pracovníci doprovázejí terénní pracovníky do rodin a věnují se tam s dětmi nácvikům.

Zavináč (Salesiánský klub mládeže) – jedná se o nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v nepříznivé životní situaci ve věku 6-20 let. Služba je otevřená 4 dny v týdnu v celkovém rozsahu 22 hodin. V době školních prázdnin a státních svátků se otevírací doba upravuje. V roce 2015 byl klub otevřen 159 dní v roce a průměrná denní návštěvnost byla 21 klientů. Návštěvníkům je k dispozici prostor, kde se mohou neformálně setkávat a realizovat. Celkem bylo evidováno 247 klientů, 152 z nich mělo uzavřenou smlouvu. NZDM pořádá řadu akcí (celkem 15 - besedy, turnaje, dílny, vzdělávání, promítání, prevence), jichž se zúčastnilo celkem 119 mladých. Toto NZDM bylo původně hodně studentské (vzniklo přes ČNA Mládež), vzniklo jako studentský klub gymnazistů a docházeli do něj téměř výhradně studenti z majority. Dnes už je to sociální služba pro děti s problémy a z gymnázia sem nikdo nechodí.

DDM Rumburk pravidelně nabízí pro 400 dětí přibližně 50 kroužků z oblasti přírodovědné a turistické, technické, výtvarné a rukodělné, hudební, taneční, sportovní, jazykové a zdravotní.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Romských žáků dochází do DDM pouze jednotlivci, handicapovaní žáci či žáci se SVP

tam nedochází. V letošním roce byla lektorkou, která poloviční Romkou snaha otevřít pod DDM romský kroužek (tance, hudba), ale nikdo nepřišel, tak se kroužek zrušil. Před 3 lety se romské lektorce podařilo přes podzim a zimu vést kroužek romských tanců, ale na jaře, v souvislosti s lepším počasím se snížila pravidelnost docházky a kroužek dle informací ředitelky skončil. Některé výtvarné, sportovní a taneční kroužky jsou určeny pro předškolní děti, většina kroužků je ale pro děti ze ZŠ (populární je florbal, judo, plavání, mažoretky), na SŠ už o činnosti DDM není zájem. Úplata za zájmové vzdělávání se v DDM pohybuje od 50 do 1 600 Kč za rok dle materiální a finanční náročnosti kroužku. Běžná suma byla v rozpětí 400 - 800 korun. Koncepce ředitelky DDM klade důraz na zapojení té části mladé populace, která nemá zcela vyhraněné zájmy, a tím je potencionálně ohrožena nežádoucími vlivy. Ředitelka se zase na druhou stranu nikdy nesetkala s tím, že by si někdo někdy zažádal o slevu či dotaci na kroužek z důvodu sociální situace, z čehož lze odvodit, že docházka dětí ze SVL není častá. Návštěvnost DDM je limitována kvůli umístění zařízení na samém okraji města. Okrajové umístění DDM se ukazuje být jako problematické, protože mnozí rodiče nechtějí svoje děti posílat samotné ani 15 minut po městě a byť je DDM v absolutní vzdálenosti od centra města do 1 km, pro mnohé rodiče je to daleko. Ve spolupráci s Policií ČR pak ředitelka DDM řeší časté návštěvy skupinek mládeže, které na bývalém dopravním hřišti vedle budovy DDM pijí alkohol. Pokud se najde jehla, ředitelka volá sociální pracovníky MěÚ. Výhledově plánuje areál oplotit a dát tam kamery.

Schrödingerův institut (SI) je SVČ, které v oblasti celého Šluknovského výběžku provozuje řadu aktivit, a to na bázi tzv. akademií – cyklistické, basketbalové, volejbalové, fotbalové a hudební. V řadě škol (např. ZŠ Pastelka, ZŠ Staré Křečany) provozuje řadu kroužků. Snahou SI je vyjít vstříc potřebám rodin ohrožených sociálním vyloučením a Romům. Dle ředitelky SI nemají výdrž, nejsou zaměřeni na úspěch, nejsou vytrvalí. SI se proto snaží nabízet pestrou a proměnlivou nabídku, aby udržel pozornost klientů z cílové skupiny. I svým lektorům zdůrazňují nutnost být pružný a přizpůsobivý potřebám klientů. SI má 22 pedagogů a 80 lektorů (tutorů). Disponuje také 5 kamennými budovami, středisky, kde nabízí kroužky pro děti a další služby (Dolní Poustevna, Velký Šenov, Jiříkov, Rumburk a Jiřetín pod Jedlovou). SI také zaměstnává romské terénní pracovníky, kteří chodí do rodin a nabízejí činnosti SI, ukazují respekt k romskému způsobu života a ujišťují, že z jejich dětí neudělají „gádža.“ Cílí na matky a snaží se je motivovat k docházce dětí. V případě zanedbaných dětí spolupracují se sociálními službami ve Šluknovském výběžku, především s neziskovými organizacemi Kostka a Cedr.

Slibným projektem je **Kočíčí akademie Schrödingerova institutu**, kdy škola poskytne zdarma prostory, kde si děti pod vedením lektorů SI mohou udělat úkoly a připravit se na vyučování. Nejedná se ale o doučování. Je zde vytvořen motivační systém „kočíčáků“, které děti sbírají, skládají na mapu výsledků a získávají drobné odměny. Vedoucí Kočíčí akademie pak chce po určitém období zpětnou vazbu na pokroky dítěte. Kočíčí akademie je v současnosti v provozu pouze na ZŠ U nemocnice, a to od září 2016. Učí tam zčásti pedagogové školy a dochází tam do 10 dětí z 1. i 2. stupně. Ostatní akademie (kroužky) působí na ZŠ U nemocnice, ZŠ Tyršova, ZŠ Staré Křečany. Ve vztahu k DDM pojmenovává ředitelka Doušová snahu sledovat své aktivity a nepřekrývat se.

Problematickým místem Rumburku jsou jeho hřiště, a to jak těch pro nejmenší děti a jejich rodiče, tak těch pro starší děti a mládež. Ve městě chybí dostatek volně přístupných, kvalitních, bezpečných a zrekonstruovaných míst, kam by mohly rodiny s dětmi či mládež vyrazit a kde by byl dostatek laviček, košů a občanské vybavenosti. Za hřiště pro děti se dají

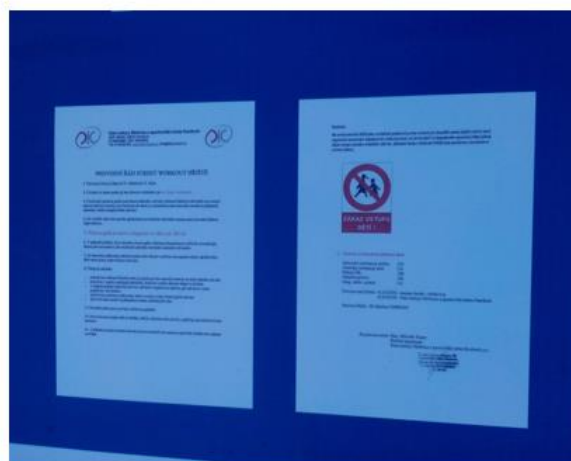
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

považovat ta u Domu Kultury a na Podhájí. Za sportovní hřiště se dají považovat hřiště U nemocnice (skatepark, "workout", basketbal), hřiště u ZŠ V. Kováře plus 2 fotbalová (ulice Zámečnická a Lesní). Paradoxní je, že u hřiště u ZŠ U

nemocnice je uvedeno, že vstup je povolen jen pro osoby starší 18 let.

Stav hřišť je havarijní, jak ukazují následující fotografie a nedostatečná je tudíž i kapacita hřišť a sportovišť využitelných pro neformální, neorganizovaný volný čas mládeže. V Rumburku chybí pestřejší paleta míst, kde může mládež, děti, rodiny volně trávit volný čas. Chybí venkovní veřejný prostor, upravené parky, kvalita veřejného prostoru není dostatečná. Chybí také vnitřní komunitní prostor, např. komunitní centrum.

Bývalé dopravní hřiště u DDM

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Ulice Matoušova

Fotbalové hřiště u ulice Lesní

Skatepark u ulice Sukova

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Výzkum, vývoj a vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, registrační číslo projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Ve městě je znatelná **absence volnočasového vyžití mládeže především ve věku 15 let a starších**. Při dotazování mládeže na skateparku zazníval od mladších dětí požadavek na rozšíření skateparku a větší množství hřišť ve městě, od větších teenagerů zaznívalo, že ve městě není pro osoby jejich věku smysluplné vyžití, například hudební či studentský klub. Mládeži ve městě chybí také kino či možnost nakoupit si hezké oblečení. Ve městě je pro ně nuda a mrtvo. Část studentů gymnázia Rumburk dochází na některé aktivity Akademie příslibu ve Varnsdorfu či v Rumburku, ale mezi mládeží se nejedná o hromadně rozšířenou volnočasovou aktivitu. **Část žáků SŠ ve městě jede hned po škole domů, protože, jak uváděli, nic je tam nedrží.** Ocenili by, kdyby např. byl ve městě hudební klub, kde by se hrála hudba pro mladé a nejen oldies párty pro starší dospělé. **Ve městě také chybí studentský klub s volnějším režimem, který zanikl po přerodu toho původního v NZDM pod Salesiánským klubem mládeže.** Potřebnost studentského klubu pojmenovávali také ředitelé rumburských SŠ. Na gymnáziu v minulosti vznikl studentský klub, který se časem transformoval do NZDM Zavínáč, kam ale dnešní běžní studenti dle svých slov moc nechodí. Na gymnáziu funguje studentská místnost, kde mohou žáci gymnázia být před 1. hodinou, o přestávkách a do 15:00. Ve městě funguje také Čajovna Na Kopečku na ulici Krásnolipská vedle evangelického kostela. Funguje každou středu od 16:00 do 22:00 a nabízí možnost posezení či počtení a občas také kulturní program (výstavy, čtení ad.). Městu chybí komplexní průzkum potřeb mladých lidí v oblasti volného času. Doporučujeme ho připravit.

4.5 Přehled a spolupráce organizací

Shrnutí hlavních zjištění kapitoly

Děti ze SVL využívají především aktivity Schrödingerova institutu, Oblastní Charity Rumburk a Salesiánského klubu mládeže, které se na tuto cílovou skupinu zaměřují. Jednotlivci pak dochází či v minulosti docházeli i do dalších aktivit, např. do tělovýchovné jednoty, do fotbalového oddílu, do fitness klubů či do SDH. Organizace ve městě o sobě ví a v případě nutnosti spolupracují, ale vše by mohlo být nastaveno systémověji mezi širší paletou organizací, např. doporučování a předávání informací o klientech. Nejen na základě prostorové či lidské blízkosti. Mezi některými organizacemi panuje dokonce i mírná rivalita.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Podstatnou podmínkou kvalitního vzdělávání
je funkční nastavení multioborové spolupráce

všech relevantních aktérů zapojených do podpory dětí, žáků a studentů ze SVL a jejich rodin: škol a školských zařízení, sociálních pracovníků neziskových organizací a obcí, školských odborů, zájmových sdružení, spolků, odborů sociálně právní ochrany dětí, rodičů a dětí. Na následujících stránkách proto následuje přehled poskytovatelů neformálního vzdělávání, spolků a neziskových organizací, které na území Rumburku působí.

Dle zjištění z rozhovorů využívají děti ze SVL především aktivity Schrödingerova institutu, Oblastní Charity Rumburk a Salesiánského klubu mládeže, které se na tuto cílovou skupinu zaměřují. Jednotlivci pak dochází či v minulosti docházeli i do dalších aktivit, např. do tělovýchovné jednoty, do fotbalového oddílu, do fitness klubů či do SDH. Romské sdružení Rumburk se mi nepodařilo i přes opakované pokusy kontaktovat.

Spolupráci a komunikaci mezi jednotlivými organizacemi nejlépe vyjadřuje, že o sobě ví a v případě nutnosti spolupracují, ale vše by mohlo být nastaveno systémověji mezi širší paletou organizací, např. doporučování a předávání informací o klientech. Nejen na základě prostorové či lidské blízkosti. Mezi některými organizacemi panuje dokonce i mírná rivalita (např. DDM a Schrödingerův institut – přetahování lektorů a trenérů, výtky, že se SI nevěnuje jen práci s lidmi ze SVL, kvůli čemuž byl založen; Charita a Schrödingerův institut – výtky, že SI svoje služby neudrží dlouhodobě, široký záběr; Salesiáni a Schrödingerův institut – výtky, že SI se odchyluje od svého úzce zaměřeného poslání a příliš se rozšiřuje, malá koncepčnost), což je z hlediska města a koordinace služeb na jeho území výzvou k urovnání vztahů a nastavení efektivní komunikace a spolupráce mezi organizacemi.

Název organizace	Oblasti činnosti	Adresa, statutární zástupce, kontakt
Tělovýchovná jednotka Rumburk, z.s.	Sport, tělovýchova	Radniční 1090/4, 408 01 Rumburk Ing. Petr Dopita, tel. 602 488 155 e-mail: dopipe@seznam.cz
JV Judo Rumburk z.s.	Sport, tělovýchova	Březová 102/3, Rumburk Jiří Koutecký, tel. 602 104 575 e-mail: ji.koutecky@seznam.cz
AC Rumburk, z.s.	Sport, tělovýchova	Náměstí Lužické 100/5, Rumburk Jan Rein, tel. 722 968 506 e-mail: info@acrumburk.cz
Plavecký oddíl Rumburk, z.s.	Sport, tělovýchova	Ječná 711/27, Rumburk Šárka Pešková, tel. 603 529 551 e-mail: irena.hlusickova@tiscali.cz
Fotbalový klub Rumburk	Sport, tělovýchova	U Jiskry 114/1, Rumburk Josef Mlejnek, tel. 739 013 772 e-mail: fkrumburk@seznam.cz
Alba Rumburk -	Sport, tělovýchova	Strážný vrch 88/35, Rumburk

sdružení přátel rugby		Jiří Filip, tel. 724 862 314 mark.rumburk@seznam.cz
Fit klub ŠSK a SPV při ZŠ U Nemocnice, Rumburk, z.s.	Sport, tělovýchova	U Nemocnice 1132/5 Rumburk Alena Košnarová, tel. 731 350 036 e-mail: alenakosnarova@seznam.cz
JK Quaatrefoil, z.s. (jezdecký klub)	Sport, tělovýchova	Zadní 116/9, Rumburk Ing. Jaroslava Dvořáková, tel. 606 862 560 e-mail: jdvorjaru@seznam.cz
Klub českých turistů odbor Rumburk	Sport, tělovýchova	Mikulášovice 907, 407 79 Václav Provazník, tel. 737 703 502 e-mail: kct.provaznik.vaclav@seznam.cz
Český rybářský svaz, z.s. MO Rumburk	Rybaření	Pražská 645/28, Rumburk, Oldřich Pretsch, tel. 777 174 852, Mgr. Miroslav Kvíz 731 580 733, e-mail: opretsch@seznam.cz, miroslavkviz@seznam.cz
SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Rumburk	SDH, tělovýchova	Náměstí Dobrovského 1301/5, Rumburk Stanislav Číž, tel. 602 963 914 info@hasicirumburk.cz
Agentura Pondělí	Sociální služby	2. polské armády 1094/27, Rumburk Ing. Pavel Lampa, tel. 602 118 087 info@agenturapondeli.cz
Základní škola Pastelka, o.p.s.	Soukromá ZŠ	Jiříkovská 962/49, Rumburk Mgr. Anna Jindrová, tel. 412 332 065 a-jindrova@seznam.cz
Spolek rodičů a přátel ZŠ U Nemocnice	Rodičovské sdružení	U Nemocnice 1132/5, Rumburk Josef Nechanický, tel. 725 582 486 kontakt@zsunemocnice.cz
Unie rodičů ČR - sdružení při ZŠ v Tyršově ulici v Rumburku	Rodičovské sdružení	Tyršova 1066/2, Rumburk Ing. Martina Hendrychová, tel. 412 332 302 info@zstyrsovarbk.cz
Sdružení Fontána při ZUŠ v Rumburku	Rodičovské sdružení	Růžová 3/1416, Rumburk Jana Masařová, tel. 728 533 915 e-mail: sdruzenifontana@seznam.cz
Spolek rodičů a přátel školy při Gymnáziu Rumburk	Rodičovské sdružení	Komenského 1130/10, Rumburk Ing. Soňa Bednářová, tel. 602 403 452 e-mail: reditelstvi@gymrumburk.cz
dokořán Rumburk	Provozovatel Kavárny Na kopečku, podpora umění	Krásnolipská 540/22, Rumburk Ing. Zdeněk Zezula, tel. 774 339 200 e-mail: zdenek.zezula@seznam.cz
SRP domu dětí a mládeže v Rumburku (sdružení rodičů a přátel), z.s.	Rodičovské sdružení	U Stadionu 1133, Rumburk Helena Švábová, tel. 731 495 481 e-mail: reditel@ddmrumburk.cz

Sdružení rodičů a přátel školy při Střední zdravotnické škole a Obchodní akademii Rumburk z.s.	Rodičovské sdružení	Náměstí Dobrovského 378/123, Rumburk Dagmar Míková Dis, tel. 412 332 110 e-mail: votipkova.i@seznam.cz
Junák - český skaut, středisko Rumburk	Skauting, pobyt v přírodě	Komenského 864, Rumburk, Robert Nedbal, tel. 737 300 933, e-mail: robin@skaut.cz
Romské sdružení Rumburk	Podpora romské komunity	2. polské armády 1188/80 Milan Demeter, tel. 731 012 084 e-mail: rs.souziti@email.cz
Obec Baráčníků	Udržování lidových tradic	Lesní 793/21, Rumburk Kateřina Kocmanová, tel. 606 388 280 e-mail: kockate@seznam.cz
Salesiánský klub mládeže, z.s. Rumburk - Jiříkov	Sociální služby, NZDM	Dobrovského náměstí 379/11, Rumburk Mgr. Lenka Baráková, tel. 723 960 101 e-mail: stredisko.mladeze@seznam.cz
Oblastní charita Rumburk	Sociální služby, NZDM	Sukova 1055/24, Rumburk Martina Škodová Dis, tel. 732 170 481 reditel@charitarumburk.cz
Spolek Rumburku přátel	Podpora aktivit, historie, lokálních výročí	Tř. 9. května 3/20, Rumburk Radek Polena, tel. 732 781 670 e-mail: spolekpratelrumburku@seznam.cz
12. přední hlídka Royal Rangers Rumburk	Pobyt v přírodě, křesťanská oddílová činnost	Lesní 1357/4, Rumburk Ladislav Menčík, tel. 774 521 624 e-mail: mencik.l@seznam.cz
Naším rumburským dětem		Dobrovského nám. 378/12, Rumburk Mgr. Jolana Joachymstálová, tel. 732 522 470 e-mail: spec.zs.rbk@seznam.cz
Sportlife centrum	Sport, turismus	Lesní 1302/12, Rumburk Tel. 739 209 649, 733 631 550 e-mail: info@sportlifehotel.cz
Pravoslavná církevní obec v Rumburku	Náboženská činnost	Strážný vrch 88, 408 01 Rumburk 1 prot. Antonij Drda, tel. 603 963 371 e-mail: straznyvrch@interdata.cz
Schrödingerův institut v Rumburku Bc. Gabriela Doušová – ředitelka 603 505 123	Středisko času, služby, volného sociální	Palackého 205, Rumburk Tel. 413 034 800, 603 245 775 e-mail: sekretariat@sinstitut.cz

Shrnutí hlavních zjištění kapitoly

Oslovení respondenti byli s kvalitou vzdělávání poskytovanou na ZŠ v Rumburku spokojeni. Většina oslovených Romů navštěvovala ZŠ Tyršova, kde byli spokojeni a nesetkali se s problémy či diskriminací. Ani oslovení současní žáci ZŠ Tyršova nezaznamenali konflikty spojené s etnikem či sociálním původem. Problémy spojené se studiem se objevují u žáků bez ohledu na etnikum. Názory rodičů z majority, jejichž děti do rumburských škol dojíždějí z okolních obcí, přiznávají, že hlavní motivací pro ně bylo uniknout ze škol v jejich obci, kde jim často vadil vysoký počet romských spolužáků a nízká kvalita výuky. Rodiče ze SVL často posílají svoje děti ne do běžné mateřské školy, ale do předškolního klubu Koťátko. Důvodem je nižší úplata (100 Kč za měsíc) a také větší flexibilita. Rodiče ze sociálně slabého prostředí na školách v Rumburku oceňují, že nejsou tak drahé, jako jiné školy, kam jejich děti chodily. Zkušenost pracovníků Charity ukazuje, že většina rodin, s nimiž pracují, např. v rámci SAS, nechává své děti posílat do ZŠ praktické. Charakteristiky cílové skupiny, které vedou k vyššímu ohrožení školní neúspěšností, mohou být přílišná benevolence ke studiu dítěte, malá aktivita ve vztahu ke studiu dítěte, nedostatek perspektivy a příkladů z domova, nízké vzdělání rodičů, nedostatek financí na studium na vzdálenější škole (např. Děčín), výhodnost pobytu u rodičů pro mladé dospělé.

Oslovení respondenti byli s kvalitou vzdělávání poskytovanou na ZŠ v Rumburku spokojeni. Některé romské maminky s dětmi na 1. stupni ZŠ přiznávaly, že neposílaly děti do MŠ a jako důvod uváděly, že děti nechtěly. Většina oslovených Romů navštěvovala ZŠ Tyršova, kde byli spokojeni a nesetkali se s problémy či diskriminací. Ani oslovení současní žáci ZŠ Tyršova nezaznamenali konflikty spojené s etnikem či sociálním původem. Mladý Rom po její absolvování pokračuje ve studiu na SŠ ve Varnsdorfu. Podle studentek SZŠOA tuto školu navštěvují Romové, ale nejsou s nimi problémy. Na škole se hodně propadá a opakuje, ale to se podle nich týká Romů i studentů z majority. Pohled cílové skupiny na ZŠ U nemocnice je takový, že je náročná, jsou tam přísní učitelé, ale zase se tam naučí. Starší romská studentka se po vyjití z této školy dostala na SŠ ve Varnsdorfu, kterou nyní dokončuje. Názory rodičů z majority, jejichž děti do rumburských škol dojíždějí z okolních obcí, přiznávají, že hlavní motivací pro ně bylo uniknout ze škol v jejich obci, kde jim často vadil vysoký počet romských spolužáků a nízká kvalita výuky. Na ZŠ Tyršova i ZŠ U nemocnice byli ale spokojeni. Rodiče ze SVL často posílají svoje děti ne do běžné mateřské školy, ale do předškolního klubu Koťátko. Důvodem je nižší úplata (100 Kč za měsíc) a také větší flexibilita v docházce a vyzvedávání dětí a také ochota věnovat se jeho synovi, který je velmi aktivní a nevydrží dlouho v klidu. V uplynulých letech se neotevřela přípravná třída, byť se o to snažila ZŠ praktická i ZŠ U Nemocnice. Dle informací z rozhovorů nechtějí rodiče dávat své děti do přípravné třídy, protože nechtějí, aby byly ve třídě s ostatními Romy a sociálně slabými a preferují klub Koťátko, kde je sociální složení pestřejší.

Rodiče ze sociálně slabého prostředí na školách v Rumburku oceňují, že nejsou tak drahé, jako jiné školy, kam jejich děti chodily. Jedna maminka s dětmi dříve bydlela v Novém Boru, kde škola neustále jezdila na výlety a exkurze, což pro ni bylo velmi finančně náročné. V současnosti jsou její 2 synové na ZŠ praktické a dcera v 1. třídě na ZŠ Tyršova. Je na obou školách spokojená, protože nejsou tak finančně náročné. Na druhou stranu její synové pojmenovávali, že je na rumburské ZŠ praktické nuda a chybí jim výlety a akce, které se děly

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

v Novém Boru. Děti vodí do NZDM
zřizovaného Charitou. Problémem, se kterým
se rodiče setkávají, jsou elektronické třídní knížky.

Rodiče doma často nedisponují internetem, takže jsou závislí na pomoci školy nebo někoho dalšího, kdo jim informace od školy zprostředkuje.

Dle informací Charity je časté, že rodiče z cílové skupiny neví, jak dětem pomoci se školní přípravou, „nemají na to intelektově“. Rodiče podle pracovníků Charity často neznají normu, neví si s výchovou a učením rady. Rodiny se často stěhují (bydlení, dluhy, exekuce) a bojí se děti posílat do školy. Rodiny mají dle pracovníků Charity problém se stanovováním hranic a pravidel chování a jejich dodržováním. Rodiny často nemají finance na dojíždění svých dětí do školy a řeší živobytí rodiny ze dne na den, tady a teď, což komplikují dluhy a exekuce, které s sebou táhnou. Časté stěhování či střídání partnerů ztěžuje soustředění na cílený rozvoj a výchovu dítěte. Zkušenost pracovníků Charity ukazuje, že většina rodin, s nimiž pracují, např. v rámci SAS, nechává své děti posílat do ZŠ praktické. Většina rodin ze SVL by potřebovala mimo jiné cílenou rodinnou terapii a psychologické poradenství zaměřené na partnerské vztahy. Ta však není k dispozici.

Charakteristiky cílové skupiny, které vedou k vyššímu ohrožení školní neúspěšností, mohou být přílišná benevolence ke studiu dítěte, malá aktivita ve vztahu ke studiu dítěte, nedostatek perspektivy a příkladů z domova, nízké vzdělání rodičů, nedostatek financí na studium na vzdálenější škole (např. Děčín), výhodnost pobytu u rodičů pro mladé dospělé. Doporučujeme podporovat rodiny v získávání dovedností, které jim umožní smysluplně trávit volný čas, terénní programy pro děti a rodinné příslušníky, volnočasové aktivity pro ohrožené děti, mládež a členy místní komunity, které vycházejí vstříc jejich potřebám a životní situaci.

Pozitivní případ spolupráce Charity a dívky z cílové skupiny je absolventka ZŠ speciální, která byla zapsaná na Úřadě práce, ale doma jí to nebavilo. Ve spolupráci s pracovníky NZDM se domluvili, že by dívka šla na 2letý obor na učilišti ve Šluknově. Podařilo se domluvit dojíždění a jeho placení, přespávání u otce ve Šluknově i doučování a podpora studentky díky kontaktu s třídní učitelkou.